Ազգ
Azg armenian daily
17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1994 ՇԱԲԱԹ # 242 (745)

Ռուսները վերահսկում են Աբխազիայի սահմանը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅԱՆ ՏՈՓՉՅԱՆ: Ինչպես հաղորդում է «Իբերիա» գործակալությունը, Սոչի քաղաքից ստացված հաղորդումների համաձայն Ռուսաստանի սահմանապահ և ներքին զորքերը վերահսկում են Կոդոր գետով անցնող սահմանը, ինչպես նաև այն բոլոր կիրճերը, որոնցով հնարավոր է Աբխազիայից անցնել Հյուսիսային Կովկաս: Այդ վերահսկողությունը պայմանավորված է Չեչնիայում տեղի ունեցող իրադարձություններով, ինչպես նաև այն բանով, որ Դուդաևի բանակը հենց Սուխումի քաղաքից էր զենք ու զինամթերք ստանում: Չնայած դրան, Աբխազիային հաջողվել է Գրոզնի ուղարկել 2 գումարտակ:

Կովկաս. Համընդհանուր զորահավաք

Կովկասի ժողովուրդների կոնֆեդերացիայի (ԿԺԿ) նախագահ Յուրի Շանիբովն ԱՆԻ-ի թղթակցին հաղորդել է, որ Չեչնիային մարդասիրական և ռազմական անհետաձգելի օգնություն հասցնող ԿԺԿ-ի ջոկատներն արդեն ակտիվորեն գործում են Գրոզնիում, Նալչիկում, Սուխումում և Մախաչկալայում: ԿԺԿ-ն Չեչնիային օգնելու համար Կովկասի լեռնային ժողովուրդների հաընդհանուր զորահավաք հայտարարելու որոշում է ընդունել: Գրոզնիում և Նալչիկում ստեղծվում են կոնֆեդերացիայի շտաբները, իսկ Սուխումում, Մախաչկալայում, Մայկոպում, Չերկասկում զորահավաքով զբաղվող շտաբներ:

ՆՈՅԱՆ ՏՈՓՉՅԱՆ

ԱՆԾՈՒԽԱՐԾ

Վաշինգտոնն արձանագրում է Բաքվի հաջողությունը Բուդապեշտում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Դեկտեմբերի 8-ից Վաշինգտոնում է գտնվում Ադրբեջանի պառլամենտական պատվիրակությունը պետական նավթային ընկերության փոխնախագահ Իլհամ Ալիևի գլխավորությամբ: Այցի հիմնական նպատակը նավթարդյունաբերության զարգացման համար վարկերի շուրջ բանակցություններ վարելն է: Ակնկալվում է, որ հաջորդ տարեսկզբին Ադրբեջանն արդեն կստանա 11 մլն. 800 հազար դոլարի վարկ: Դեկտեմբերի 9-ին պատվիրակությունը հանդիպում է ունեցել Սպիտակ տանը, ուր քննարկվել են ադրբեջանաամերիկյան հարաբերություններին առնչվող խնդիրները: Խոսք է գնացել նաև ժողովրդավարության աջակցության 907 ակտի հավելումը չեղյալ հայտարարելու շուրջ: Ամերիկյան կողմը նշել է, որ Կոնգրեսի շատ անդամներ դեմ են հավելումի դրույթներին, և այդ առումով մթնոլորտը Կոնգրեսում փոխվում է:

Սպիտակ տանը հանդիպմանը կմասնակցեին նաև Ռուսաստանի, Ուկրաինայի և Եվրասիայի տարածաշրջանի գծով ԱՄՆ-ի Ազգային անվտանգության խորհրդի վարչության տնօրեն Ֆորսայթի հետ: Հիմնական քննարկումն ընթացել է նավթային պայմանագրերի շուրջ: Հանդիպման մասնակիցներն անդրադարձել են նաև հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման 907 ակտի հավելման վերացման հարցերին:

Անդրադառնալով ԵԱՀԽ Բուդապեշտի գագաթաժողովին, Ֆորսայթն ասել է. «Ադրբեջանը մեծ հաջողության հասավ Բուդապեշտում՝ շնորհիվ իր նախագահի խաղաղասիրական կեցվածքի: Դրա շնորհիվ ղարաբաղյան հակամարտության վերաբերյալ ընդունված բանաձևը դարձավ գագաթաժողովի կարևորագույն փաստաթղթերից մեկը:

Ամերիկացիները չե՞ն մասնակցի Ղարաբաղում խաղաղապահ գործողություններին

«Քիչ հավանական է Լեռնային Ղարաբաղում բազմազգ ուժերի կազմում ամերիկյան զինվորների մասնակցությունը»: Այս մասին հայտարարել է Ադրբեջանում ԱՄՆ-ի դեսպան Ռիչարդ Կոզլարիչը: Ընդ որում, նա հայտարարել է, որ ԱՄՆ-ն իր լուման կներդնի այդ տարածաշրջանում խաղաղության հաստատման գործում և կֆինանսավորի Ղարաբաղում խաղաղարար գործողությունները: ԵԱՀԽ առաքելության դիտորդների համար ԱՄՆ-ն արդեն շուրջ 8 մլն. դոլար է հատկացրել:

Կոզլարիչը հայտարարել է, որ Ռուսաստանի և ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի մյուս անդամների միջև մրցակցության ավարտը Բուդապեշտի հանդիպման դրական արդյունքն է: Ըստ նրա, ԵԱՀԽ Մինսկի խմբում Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովի համանախագահությունը չի կարելի դիտել որպես «մեկ մոտեցման՝ մյուսի նկատմամբ հաղթանակ»:

ԼՏ

Աշտարակի կամրջի բացումն այսօր

Այսօր տեղի կունենա Աշտարակի կամրջի բացման արարողությունը, որին կմասնակցեն հանրապետության նախագահը, վարչապետը և բարձրաստիճան պաշտոնյաներ: Կամրջի անհրաժեշտությունը վաղուց կար՝ Աշտարակի հին կամուրջը հազիվ էր դիմանում ծանրաբեռնվածությանը, իսկ նորը կկապի այնպիսի կարևոր մայրուղիներ, ինչպիսիք են Երևան-Աշտարակ-Թալին-Գյումրի և Աշտարակ-Սպարտակ-Սպիտակ-Վանաձոր-Վրաստան ճանապարհները: Նոր կամրջի ամենաբարձր բարձրությունը 60 մետր է, երկարությունը՝ 375 մ: Կամուրջը կազմված է երկու ծայրից, որոնցից յուրաքանչյուրի լայնությունը 11,5 մ. է: Առայժմ շահագործման է հանձնվելու միայն աջակողմյան ծայրը, որով ժամանակավորապես կիրականացվի երկկողմ երթևեկություն: Նախագծի համաձայն, ճանապարհը լինելու է առաջին կարգի:

Շինարարությունն իրականացնում է Հայտրանսշինի տրեստը: Նախագծի համաձայն, ամբողջ աշխատանքի արժեքը պետք է կազմեր 22 մլն. ռուբլի (1984 թ. գներով), որից 15 մլն.-ը նախատեսվում էր կամրջի մերձակա 7,4 կմ երկարությամբ ճանապարհի համար: Բ դեռ, ճանապարհի շինարարությունն ավարտվել է դեռևս երկու տարի առաջ:

Ա. Բ.

ԵՐԱԺՇՏ

Էլինա Դանիելյանը ամենաղեռաշի միջազգային գրոսմայստեր

Շախմատի համաշխարհային օլիմպիադային զուգահեռ, Մոսկվայում անցկացված ՖԻԴԵ-ի կոնգրեսը իր եզրափակիչ նիստում երևանցի միջազգային վարպետ, աղջիկների աշխարհի կրկնակի չեմպիոնուհի, 16-ամյա Էլինա Դանիելյանին օլիմպիադայում ունեցած փայլուն կրթերի համար շնորհեց միջազգային գրոսմայստերի կոչում: Էլինա Դանիելյանը, ներկայացնելով առաջին խաղատախտակը, 14 հնարավորից վաստակեց 9 միավոր: Այսպիսով, Էլինա Դանիելյանն առաջին հայուհին է, որ կրում է միջազգային գրոսմայստերի տիտղոսը: Նա աշխարհում ամենաերիտասարդ գրոսմայստերն է կանանց մեջ:

Ա. Բ.

ԹԵԺ ԿԵՏ

Չեչնիա. Վերջնաժամկետը երկարաձգվեց երկու օրով

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի մամուլի ծառայությունից «Փաստի» մոսկովյան թղթակցին են տրամադրել չեչեն ժողովրդին ուղղված Բորիս Ելցինի դիմումը: Այն փաստացի 48 ժամով երկարաձգում է «ապօրինի զինված խմբավորումների զինաթափման համար սահմանված ժամկետը», որը ավարտվում էր երեկ: Դիմումի մեջ ընդգծվում է, որ երբ Ջոխար Դուդաևը համաձայնի գլխավորել չեչենական պատվիրակությունը բանակցությունների ընթացքում, Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի տարածաշրջանում կողմերի բարձր մակարդակի համապատասխան պատվիրակություն ուղարկել կողմից: Վլադիկավկազի մեր սեփական թղթակցի հաղորդման համաձայն, Դուդաևն համաձայնություն է տվել Ելցինի այս քայլին: Ջոխար Դուդաևի մամուլի քարտուղարի խոսքերով, նա պատրաստ է բարձր մակարդակի հանդիպման, որ պետք է հանդես գա բազմաստղանի որպես անկախ պետության ղեկավար: Մինչդեռ Ելցինն առաջարկել էր բանակցություններ սկսել առանց նախապայմանների: Չեչնիայի փոխնախագահ Յանդարբիևը Ելցինի որոշումը որակել է որպես ճիշտ ուղղված քայլ: Նա ընդգծել է, որ ռուսական կողմից ակնկալվող ամենամեծ քայլը կլինեն զորքի դուրսբերումն ու բարձր մակարդակի բանակցությունների սկիզբն առանց նախապայմանների: Յանդարբիևը նույնպես փաստել է իրենց պատրաստակամությունն անմիջապես սկսել բանակցություններ Ռուսաստանի հետ որպես անկախ պետություն:

Կովկասի ատամանները դիմել են Ռուսաստանի ղեկավարությանը իրենց մասնակցել չեչենական ապօրինի զինված կազմավորումների զինաթափման իրականացման գործողություններում: Նրանք պատրաստակամություն են հայտնել ՌԴ ՆԳՆ հետ համագործակցելով երեք գումարտակ կազմավորել Չեչնիայում «օրինականության վերահաստատման համար»:

Հայտնի հեռուստալրագրող Ալեքսանդր Նևզորովն նույնպես իր օգնությունն է առաջարկել Ելցինին: Այդ առթիվ ուղարկած նամակում նա գրել է. «Դժվար պահին ես Ձեր հովանավորողը, առաջարկում եմ իմ օժանդակությունը»: Ռուսական զորքերի վերջին գործողություններ Չեչնիայում նա որակել է որպես բնական, անհրաժեշտ և ոչ բնական:

Իտալիայի կառավարությունը հանդես է եկել Մոսկվայի և Գրոզնու միջև ծագած հակամարտության խաղաղ կարգավորման օգտին Ռուսաստանի սահմանադրության շրջանակներում և երկրի տարածքային ամբողջականության պահպանության սկզբունքներից ելնելով: Այս մասին ասված է Իտալիայի արտգործնախարարության Հռոմում տարածած հայտարարության մեջ:

ԱՇԽԱՐՀ

Դեմիրելը Լիսաբոնում խոսում է Ղարաբաղի մասին

Դեկտեմբերի 15-ին սկսվեց Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի երկօրյա պաշտոնական այցը Պորտուգալիայի մայրաքաղաք Լիսաբոն: Ինչպես նշում են թուրքական լրատվական միջոցները, դա Թուրքիայի նախագահի մակարդակով այս երկիր կատարվող առաջին պաշտոնական այցն է: Պորտուգալիայի նախագահ Մարիո Սոարեշի հետ ունեցած կարճատև առանձնազրույցից հետո Դեմիրելը մասնակցեց համապետական խորհրդարան: Պորտուգալիայի օրենսդիր մարմնի ամբիոնից ունեցած ելույթում նա սուր քննադատության ենթարկեց ՄԱԿ-ին և ԵԱՀԽ-ին, ընդգծելով, թե «Բոսնիայի այսօրվա ողբերգության պատճառը միջազգային այս կազմակերպությունների ընդունած որոշումների կիրառման հարցում դրսևորած անհետևողականությունն է, ինչը համազոր է նախահարձակների դրդրմանը»: Իր ճառում Թուրքիայի նախագահը հատուկ ուշադրություն արժանացրեց նաև ղարաբաղյան հիմնահարցը, հայտնելով, որ միջազգային կազմակերպությունները չեն կրկնի Բոսնիայի սխալները Ղարաբաղում:

Գոհունակություն հայտնելով Բուդապեշտի գագաթաժողովում Ղարաբաղ միջազգային խաղաղարար ուժեր ուղարկելու վերաբերյալ որոշման ընդունման կապակցությամբ, Դեմիրելը մեկ անգամ ևս հաստատեց իր երկրի ԵԱՀԽ-ի խաղաղարար ուժերին, հնարավորությունների շրջանակներում, զինվորներ տրամադրելու պատրաստակամությունը:

Թուրք պաշտոնական բանակցությունների օրակարգում են նաև GATT-ին (միասնական մաքսային տարածք) և Եվրամիությանը Թուրքիայի անդամակցության հարցերը: Ինչպես դիտում են թուրքական աղբյուրները, Մարիո Սոարեշը նշված հարցերի շուրջ իր աջակցությունն է խոստացել Դեմիրելին:

Թուրքիայի GATT-ին անդամակցության հարցը քննության էր առնվելու դեկտեմբերի 19-ին, ինչի դեմ առարկում էր Հունաստանը: Ինչպես վերջին պահին հայտնի դարձավ, Եվրամիությունը որոշում է կայացրել Թուրքիայի անդամակցության շուրջ դեկտեմբերի 19-ին նախատեսված բանակցությունները հետաձգել մի ամսով:

ՄՈՒԻՐԱԴ ՔՈՉԱՅԱՆ

Օլբրիչ Էյմսը մատնել է նաև Օլեգ Գորդիևսկուն

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ ԳՐԻԳՈՐԻ ԱՂԱՆ: ԿՀՎ-ի և Հետախուզությունների դաշնակցային բյուրոյի գործակալ գրեթե մեկ դարի խորհրդային հակահետախուզական աշխատակից, որի հետ բացի Օլդրիչ Էյմսը ՊԱԿ-ին բացահայտել է ամերիկյան հետախուզության «հարյուրավոր» ուրիշ գործեր: Այդ մասին դրսեց ԿՀՎ-ի տնօրեն Ջեյմս Վուլսին «Վաշինգտոն փոստ» թերթի թղթակիցների ու խմբագիրների հետ հանդիպման ժամանակ: Այդ զրույցի լրացմամբ, որի բովանդակությունը տպագրված է թերթի էջերում, Վուլսին հավաստել է, որ հենց Էյմսն է խորհրդային հետախուզությանը մատնել «ՊԱԿ-ի փախստական» Օլեգ Գորդիևսկուն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Բիլոտոն Հնդկաստանին մեղադրում է լարվածության աճման համար

ԴԵԼԻ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ ԱՐ ՍԵՆԳՈՒՊՏԱ: Պակիստանի վարչապետ Բենազիր Բհուտոն Հնդկաստանին մեղադրեց բռնություններով համակված Կաշմիրում լարվածության աճման համար: Նա այդ մասին հայտարարեց «Կառավարի ուրիկի» շաբաթաթերթին տված հարցազրույցում: Վերջին տվյալների համաձայն, երեկ քաղաքում տարբեր հակամարտ խմբավորումների փոխհրաձգության հետևանքով սպանվել է 8 մարդ: Բհուտոյի կարծիքով, հնդիկ մահմեդականները նախահանգստային այդ քաղաք են բախվում, որ դեռ ավելի ուժեղացնեն անկարգությունների ու բախումների ալիքը, որոնց ընթացքում միայն այս տարի զոհվել է ավելի քան 630 մարդ:

ԱՄՆ-ը չի ուզում ռազմօդանավ վաճառել Պակիստանին

ԴԵԼԻ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ ԱՐ ՍԵՆԳՈՒՊՏԱ: ԱՄՆ-ը մերժեց Պակիստանին ամերիկյան F 11 կործանիչ օդանավեր ներքին խոշոր խմբաժամանակի մատակարարման խնդրի կարգավորման համար միջկառավարական խումբ կազմելու Իսլամաբադի առաջարկությունը: ԱՄՆ պետդեպարտամենտի պաշտոնական ներկայացուցիչը Պակիստանի իշխանություններին հայտնեց, որ նրանց գաղափարը «անընդունելի է»: Իսլամաբադը 1990 թ. սկսած ծգտում է ստանալ ամերիկյան 38 ռազմօդանավ: Հենց այդ ժամանակ ԱՄՆ Կոնգրեսը Պակիստանին ռազմական տեխնիկայի առաքման սահմանափակում մտցրեց այն պատրվակով, որ այդ երկրի միջուկային ծրագրի նպատակը միջուկային ռումբի ստեղծումն է:

digitised by A.R.A.R.@

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Հերման հերքում

Ինչպես հայտնի է, դեկտեմբերի 14-ին Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը հերքել է Ստեփանակերտում «Ազգի» թղթակցի այն լրատվությունը, ըստ որի Աղդամի եւ Ֆիզուլու տարածաշրջաններից հանվել են ադրբեջանական բանակի հատուկ նշանակության 1 գումարտակ, «Գորշ գայլեր» խմբավորման ռազմականացված կազմավորության 2 վաշտ եւ ուղարկվել են Գրոզնի՝ Չեչնիայի մայրաքաղաքի պաշտպանությանը մասնակցելու համար: Հերքման մեջ նշվում է, որ այդ լրատվությունը նպատակ ունի հետապնդում սրել ռուս-ադրբեջանական հարաբերությունները:

Ուշագրավ է, որ մինչ այդ լուրը հերքել են նաեւ Ադրբեջանի մամուլի քարտուղարը եւ անձամբ արտգործնախարար Հասան Հասանովը, նրանք ընդգծել են, որ ադրբեջանական հանրապետության ոչ մի քաղաքացի չի մեկնել Չեչնիա՝ ապստամբների ջոկատները համալրելու նպատակով: Եւ ահա, նույն դեկտեմբերի 14-ին «Մուսավաթ» կուսակցության մամուլի կենտրոնը հանդես է եկել մի հայտարարությամբ, ըստ որի ադրբեջանական ժողովուրդը չի կարող անտարբեր մնալ չեչեն հավատակիցների ճակատագրի նկատմամբ եւ քանի չի խնայի նրանց օգնության համար:

Հայտարարության մեջ նշվում է նաեւ, որ «չեչենական ժողովրդի ազգային ազատագրական շարժումը սատար կանգնելու նպատակով», օրերս միայն Լենքորանում համախմբվել է 200 աշխարհազորայիններից կազմված ջոկատ: Մեկ օր անց, դեկտեմբերի 15-ին Ադրբեջանի երիտասարդության եւ ուսանողների ժողովրդավարական շարժումը դիմել է հանրապետության «բոլոր ազատատենչ եւ դեմոկրատական ուժերին», կոչ անելով մասնակցել «Չեչնիայի ազատագրական պայքարին»: Նույն աղբյուրները նշել են նաեւ, որ այդ կոչին արձագանքել են Ադրբեջանի ազգային բանակի շատ զինվորներ: Տվյալ դեպքում Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության «հերքումը» միայն տարակուսանք է առաջացնում, ինչպես նաեւ կասկածներ, որ ադրբեջանական իշխանությունը, ամենայն հավանականությամբ տեղյակ չէ, թե ինչ է կատարվում սեփական հանրապետությունում:

Հետաքրքրականն այն է, որ Չեչնիայում տեղի ունեցող իրադարձությունները Ադրբեջանում բնութագրվում են որպես չեչեն ժողովրդի ազգային ազատագրական պայքար եւ ժողովրդավարական բարեփոխումների իրականացմանն ուղղված չեչենների արդար շարժում: Մինչդեռ ղարաբաղյան շարժումը՝ Ադրբեջանի քաղաքական կուսակցությունների ղեկավարների կարծիքով, անջատողականության եւ ազգայնամոլության դրսեւորում է:

Հատկանշական է, որ նույնատիպ երկակի մոտեցումներով չեչենական խնդրի նկատմամբ աչքի է ընկնում նաեւ պաշտոնական Անկարան, որը մի կողմից հանդես է գալիս Ռուսաստանի Դաշնության տարածքային ամբողջականության օգտին, իսկ մյուս կողմից՝ կամավորներ ու զինամթերք ուղարկում Չեչնիա: Եւ այս ամենը արվում է ասիական պարզունակ ձեւով: Մեզանում ընդունված է խոսել թուրքական դիվանագիտության ճկունության մասին: Չեչենական իրադարձությունները ցույց են տալիս, որ եթե թուրքական դիվանագիտությունը երբեւէ ճկուն է եղել, ապա այդ ժամանակները վաղուց անցել են:

■ ***Արտակարգ իրավիճակների դեպքերում զոհվել է 31 մարդ:*** *Հանրապետությունում արտակարգ իրավիճակների դեպքերում այս տարի զոհվել է 31 եւ տարբեր աստիճանի մարմնական վնասվածք ստացել 50-ից ավել մարդ: Համաձայն ՀՀ արտակարգ իրավիճակների պետական վարչության պետ Ս. Բադալյանի հաղորդման, այս տարվա 9 ամիսներին Հայաստանում ձնահյուսից մահացել է երեք եւ նույնքան անձ ստացել է վնասվածքներ: Արձանագրվել է երկրաշարժի պայթյունի եւ վթարի 15, աղետի եւ հեղեղման 12 դեպք: Դրանցից մեկը Արփիլիճ ջրամբարի վթարն է, որը բերել է Բագրատաշենի ամբարտակի ... :* ՓԱՍՏ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹՅՈՒՆ

Մայրաքաղաքի տրանսպորտը փորձում է շտկել մեջքը

Այսօրվանից Երեւանում երթուղային տաքսիների ուղեվարձը սահմանվում է 60 դրամ: Այս մասին տեղեկացանք տրանսպորտի նախարարության լրատվական ծառայությունից, որտեղ մեզ միաժամանակ վստահեցրին, թե մինչեւ ամանոր տրանսպորտի նոր թանկացումներ չեն նախատեսվում: Ինչպես հայտնի է, դեկտեմբերի 4-ից բարձրացել էր նաեւ ներքաղաքային ավտոբուսների եւ տրոլեյբուսների ուղեվարձը համապատասխանաբար 20 եւ 15 դրամ: Իսկ ինչպիսի՞ն է Երեւանի տրանսպորտային վիճակը առհասարակ: Միջին հաշվով օրական աշխատանքի է դուրս գալիս 135 ավտոբուս, 80 տրոլեյբուս, 35 տրամվայ: Մայրաքաղաքում մեկ օրվա ընթացքում մետրոյով տեղափոխվում է մոտ 210 հազար մարդ (նրանցից 50 հազարն օգտվում են անվճար երթեւեկության իրավունքից), երթուղային տաքսիներից օրական օգտվում է 17 հազար մարդ: Ինչ վերաբերում է ներքաղաքային ուղեւորափոխադրումներին, ապա օրական 950 հազար մարդ մեկնում է մայրաքաղաքի մերձակա շրջանները եւ հակառակը, ընդ որում նրանցից 20 հազարը միջքաղաքային ավտոբուսներով, 735 հազարը էլեկտրագնացքով (որոնց կանոն, այս թիվը շաբաթ-կիրակի օրերին փոքր-ինչ ավելանում է):

Այս թվերն ինքնին ոչինչ չեն ասում, եւ տրանսպորտի վիճակի մասին պատկերացում կարելի է կազմել միայն դրանք համեմատելով նախորդ տարվա ցուցանիշների հետ: Այսպես, ըստ տրանսպորտի նախարարության լրատվական ծառայության տվյալների, այս տարվա անցած 10 ամիսների ընթացքում ուղեւորափոխադրումները նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել են 94 տոկոսով համապատասխանաբար 23 մլն-12 մլն: Ընդ որում էլեկտրատրանսպորտից օգտվողների թիվն ավելացել է 18, ավտոբուսներից օգտվողներինը՝ 8 տոկոսով: Փոխարենը երկաթուղուց օգտվողների թիվը նվազել է 15 տոկոսով: Ըստ երեւույթին, ուղեւորափոխադրումների նման կտրուկ աճը բացատրվում է նրանով, որ այս տարի ավտոբուսների վարորդներին հնարավորություն տրվեց սեփական միջոցներով վառելիք հայթայթել: Առաջվա պես առանձնահատուկ դժվարին է մետրոպոլիտենը, որից օգտվողների թիվը գնալով ավելանում է: Մինչդեռ այստեղ նույնպես կան լուրջ խնդիրներ բազմաթիվ շարժակազմեր վերանորոգման կարիք ունեն, մետրոպոլիտենի ղեկավարությունը համոզված է, թե ուղեվարձը (5 դրամ) հազիվ փակում է միայն էլեկտրաէներգիայի ծախսերը եւ այլն:

Իսկ երեկ դեկտեմբերի 16-ին, մայրաքաղաքում աշխատանքի էին ելել 235 ավտոբուսներ, տրոլեյբուսներ եւ տրամվայներ: Ընդ որում էլեկտրաէներգիայի բացակայության պատճառով աշխատանքի դուրս չէր եկել տրոլեյբուսի թիվ 3 հավաքակայանը, որը սպասարկում է Նորքի զանգվածը: Եթե հաշվի առնենք, որ բազմաթիվ երեւանցիներ շարունակում են օգտվել հիմնականում «փախփախ» երթուղային տաքսիներից, որոնք առաջ ընկնելով պետական թանկացումից արդեն իսկ սահմանել են իրենց ուղեվարձը, իսկ նրանք, ովքեր փորձում են ապավինել պետական տրանսպորտին, հաճախ ստիպված են լինում սառը ժամերով մայթերին՝ պայքարելով «փախփախ» երթուղային նստելու գայթակղության դեմ, պարզ կդառնա, որ, այնուամենայնիվ, տրանսպորտային վիճակն այնքան էլ լավ չէ, եւ այս ասպարեզում դեռ շատ անելիքներ կան:

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՄԵԾԱՄՈՐ

ԱԷԿ-ը չի կառուցված խզվածքի վրա

Գործողությունների ծրագիր հնարավոր վթարի դեպքում

ԵՐԵՒԱՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Մեծամորի ատոմակայանի տարածքում ավելի քան երկու տասնյակ կիլոմետր շառավղով սեյսմիկ իրավիճակը բարվոք է եւ ոչ մի երկրաբանական խզվածք չկա: Այսպիսի եզրակացության են հանգել հայ եւ արտասահմանցի գիտնականները: Օգտագործելով նորագույն տեխնիկա մասնագետները հիմնավորապես հերքել են այն կարծիքը, թե հայկական ատոմակայանը կառուցվել է երկրաբանական խզվածք ունեցող տարածքում:

Կառավարության համաձայնությամբ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների պետական վարչությունը մշակում է գործողությունների ծրագիր ԱԷԿ-ի հնարավոր վթարի դեպքում գործադրելու: Արդեն ավարտվում է ծրագրի առաջին փուլի մշակման աշխատանքը: Երկրորդ փուլը կընդգրկի այդ գործողությունների իրականացնելու համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների գնահատումը: Համաձայնեցված է մինչեւ հունվարի 10-ն ավարտել ծրագրի մշակումը, որից հետո ինքն է իրականացնել ռազմական վարժանքներ: Վարժանքները նախատեսվում է ավարտել ապրիլին, որից հետո իրականացվի ԱԷԿ-ի վերագործարկումը:

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆ

Փրկարարներ Ղարաբաղի համար

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Նախապես ձեռք բերված պայմանավորվածության համաձայն անգլիացի մասնագետները Երեւանում անց են կացրել փրկարար-տեսուչների դասընթացներ: Նախաձեռնողի դերում հանդես է եկել գնդապետ Փոլ Բերնսի գլխավորած խումբը Մեծ Բրիտանիայի փրկարար-որոնող ծառայությունից: Ինչպես հաղորդեց ԼՂՀ փրկարար ծառայության ղեկավար Ալյան Գրիգորյանը, Ստեփանակերտում անհրաժեշտ բազայի բացակայության պատճառով որոշվեց պարապմունքներն անցկացնել Երեւանում: 5 ղարաբաղցիներ մեկ շաբաթվա ընթացքում յուրացնում են ջրում, լեռնային ռելիեֆի պայմաններում, հրդեհի դեպքում մարդկանց փրկելու մեթոդները: Գրիգորյանի խոսքերով, այդ կարճ ժամանակահատվածում ղարաբաղցի փրկարարները զգալիորեն բարձրացրին իրենց որակավորումը եւ իրավունք ստացան տեղում պատրաստել փրկարարներ: Անգլիական կողմը միաժամանակ Արցախ է հասցրել տասնյակ հազարավոր դոլլարի արժողությամբ սարքավորումներ, այդ թվում լեռնագնացների եւ հրշեջների տեխնիկական միջոցներ, կատարելագործված պատգարակներ եւ այլն:

Գորիս. Սեփականաշնորհումը ընթացքի մեջ

Գորիսի բնակարանների շահագործման տեղամասի աշխատանքներում մեծապես մարդիկ են խռնված: Արագ տեմպերով ընթանում են պետական բնակարանների անհատույց սեփականաշնորհման, ինչպես նաեւ սեփականաշնորհման սերտիֆիկատներ ստանալու համար քաղաքացիների ցուցակագրման աշխատանքները: Մինչեւ այժմ սեփականաշնորհվել է 830 բնակարան, որը կազմում է քաղաքի պետական ֆոնդի բնակարանների 54,5 տոկոսը: Գորիսում քաղաքացիներին պետք է հանձնվի նաեւ 28 հազար հինգ հարյուր սերտիֆիկատ: Արդեն պատրաստ է 18 հազար 4 հարյուր 59 մարդու ցուցակ, որից ստացել են 9 հազար 9 հարյուր 80-ը: Սերտիֆիկատները հայտնվել են սեւ շուկայում: Դրանք վաճառվում են 2 հազար 5 հարյուր դրամով: Սերտիֆիկատների այդքան էժան գինը բացատրվում է նաեւ նրանով, որ մարդիկ տեղում դրանց լիարժեք իրականացման ուղիներ չեն տեսնում: Անմխիթար է Գորիսի արդյունաբերության պատկերը: Երջանային վիճակագրական վարչության տվյալներով, արդյունաբերական ձեռնարկությունների արտադրանքը 1993-ի 9 ամիսների համեմատ նվազել է 62,6 տոկոսով: Եւ դա այն դեպքում, երբ նախորդ տարվանից ավելի շատ էլեկտրաէներգիա է մատակարարվել: Շատ գործազուրկների համար սերտիֆիկատը կազմում է ընդամենը հացի փող:

ՍԵՐԳԵՅ ՎԱՀԱՆՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Առօրինությունների սկզբնաղբյուրը էլեկտրամատակարարման համակարգում

Մարդուսայնի նման ծզվում են էլեկտրական լարերը փողոցից-փողոց, տանիքից տանիք եւ նման երեւույթը չի կանխվում վերահսկող կազմակերպությունների կողմից: Ո՞րն է, չե՞ն տեսնում: Մի՞թե դա չէ պատճառը, որ առանձին վայրերում մարդիկ զրկվում են անգամ իրենց հասանելիք երկու ժամ հոսանքից: Այն երջանիկները, որոնք եւ հեռուստացույց դիտելու, եւ ճաշ եփելու, եւ էլեկտրական ջեռուցիչներից օգտվելու հնարավորություն ունեն, որտեղի՞ց են ստանում էլեկտրական հոսանքը:

Համաձայն ՀՀ կառավարության սեպտեմբերի 22-ի 251 հրամանի «Բիզնեսի եւ սպասարկման ոլորտի շատ ձեռնարկություններ կարող են մասնակցել նոր ցանցերի կառուցմանը եւ պայմանագրային կարգով գնել էլեկտրաէներգիա»: Սպասարկման ոլորտի մեջ են մտնում հիվանդանոցները, էլեկտրատրանսպորտը, կապի համակարգը, կառավարական տները: Դա հասկանալի է, թեեւ էլեկտրատրանսպորտն ու հեռախոսային կայանները էլեկտրաէներգիայի անջատումների հետեւանքով անկանոն են աշխատում: Իսկ ի՞նչ ասենք բիզնեսով զբաղվող ձեռնարկությունների ու կոոպերատիվների մասին: Օգտվելով վերոհիշյալ օրենքի բացթողումից, այդ ձեռնարկությունները շուրջօրյա հոսանք են ստանում այնման, որը զբաղեցրած է իրենց պահանջները: Վճարելով պետությանը հոսանքի համար զանձվող սահմանված արժեքի կրկնակին, նրանք, իրենց հերթին, նաեւ կի գնով հոսանք են վաճառում ձեռնարկությանը մոտակա բնակարաններին, խարկն նրանց, ովքեր ի վիճակի են նման թանկ հաճույքը վայելելու: Բնական է, որ դա առաջացնում է անկարգների զայրույթը: Ձեռնարկության տնօրենը, այդ գործարար անձը շահում է կրկնակի: Բնակիչներին իր կողմից բարձր գներով վաճառված հոսանքի համար ստացած գումարով ծածկվում է նաեւ իր կարիքների համար օգտագործած էլեկտրաէներգիայի ծախսերը եւ ստացվում է, որ նա պետական հոսանքից օգտվում է ձրի: Եթե է լսել էլեկտրացանցի հատուկ նշանակության շրջանային պետական «դուստր» ձեռնարկություններին թույլատրվում է իրեն հատկացված հոսանքի 10 տոկոսը պայմանագրային գներով վաճառել բնակչությանը, դա հասկանալի է: Դրանից ստացված օգուտները հատկացվում են տրանսֆորմատորների յուղի ձեռքբերման, էլեկտրագծերի նորոգման ու այլ կարիքների համար: Բայց ինչպե՞ս բիզնեսով զբաղվող ձեռնարկություններին տրված նման հնարավորությունը օրդաղկի հանցագործ է դառնում կարելի է համարել: Գուցե դա զգալու արդյունք է, որ ՀՀ էներգետիկայի եւ վառելիքի նախարարության վերջերս տրված թիվ 212 գրությամբ արգելվել է կենտրոնական օրենքների էլեկտրահամակարգից պայմանագրային գներով էլեկտրաէներգիա մատակարարել բաժանորդներին, առանց ՀՀ կառավարության օրենսդիր ցանցի թույլտվության: Թեեւ ուշացումով, բայց արդեն նպատակին ծառայող որոշում է: Բայց արի ու տես, որ ամենուրեք չէ, որ անջատվել են կենսապահովման ու կոոպերատիվ ձեռնարկությունների էլեկտրահամակարգից ամենատարբեր կողմեր ձգվող էլեկտրալարերը: Դա նկատելի է Էրեբունու շրջանի Դիմիտրովի փողոցի փոքր ձեռնարկությունների, քաղաքի տարբեր հատվածներում տեղաբաշխված գործարանների տարածքներում: Դրանց թիվը մեծ է, 128 ձեռնարկություն եւ 7-8 հարյուր կոոպերատիվներ: Էներգահսկողության ծառայությունից բացի շրջխորհուրդների գործկոմներին կից ստեղծվել են հսկող հանձնաժողովներ, բայց, կարելի է ասել, որ դրանք դեռեւս ամբողջ ուժով չեն գործում, որի հետեւանքով էլ շարունակվում են էլեկտրական հոսանքի շայթումները, խախտվում են բաղադրատարրերին նախիարային անջատումներով հոսանքի մատակարարման գրաֆիկները: Ժողովուրդը կհավատա վերոհիշյալ որոշման կատարմանն այն դեպքում, երբ ամենուրեք խոպան կվերանան մարդուսայնի նման ամենատարբեր կողմեր ձգվող էլեկտրալարերը:

ԴԵՐԵՆԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԲԱՇԽՈՒՄ

Նավթ միայն կարիքավորներին

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Երեկ մենք տեղեկացրել էինք, որ մինչեւ դեկտեմբերի 19-ը ջեռուցման յուսացած, բայց կենտրոնական ջեռուցման համակարգի մեջ ընդգրկված քաղաքամասերին նավթ է հատկացվելու: Նավթը բաժին կհասնի միայն նշված քաղաքամասերի այն բնակիչներին, որոնք ընդգրկված են հանրապետությունում սահմանված կարիքավորների 11 կատեգորիաներից որեւէ մեկում: ՓԱՍՏ

■ ***Դեկտեմբերի 20-ից*** *մայրաքաղաքում կսկսվի կտրոններով շաքարավազի բաշխումը, յուրաքանչյուր բնակչին 0.5 կգ չափով, 1 կգ գինը՝ 200 դրամ:* ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 4 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Լոգո եւ տառատեսակը ԴԱՒԻԹ ՊԱԼԼԱՐԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային ծառայություն «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱՌՀ

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Քաղաքական սպանություն Վրաստանում. Ո՞ւմ է դա ձեռնտու

Վրաստանի Ազգային ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավար Գեորգի Ճանտուրիայի սպանությունը արդեն անվիճելիորեն համարվում է քաղաքական: Բոլոր քաղաքական կուսակցություններն ու հասարակական կազմակերպությունների գրեթե միահամուռ համաձայն հայտարարությունը իրականում ավելի շատ մտահոգական էր զոհվածի հիշատակին:

Մամուլում արդեն գրվել է այն մասին, որ Վրաստանի Ազգային գաղափարախոսության կուսակ-ցը հայտնի էր Էդուարդ Շեւարդնաձեին եւ նրա կառույցներին:

Գեորգի Ճանտուրիան իր ելույթներում շատ հաճախ էր խոսում այն մասին, որ fանի դեռ անկյունաքար չի դարձել վրաց ժողովրդի ու ոչ-տության ազգային շահերի հարցը, երկրում ոչինչ դրական բան չի կառուցվի: Պետական բոլոր այն կառույցները, որոնք կոչված են մշակելու ազգային դոկտրինան եւ դրա ածանցյալները (ռազմական, տնտեսական), մինչեւ օրս ոչինչ չեն արել: Այնուհետեւ նա Գեորգի Ճանտուրիան «անհանգ-ստ» էր:

Դիտողները նշում էին, որ Գեորգի Ճանտուրիան ազգայնական չէր բառիս վատ իմաստով: Վրաց ժողովրդի ազգային շահերի, Վրաստանի ոչ-տության առջեւ ծառացած խնդիրների մասին Ճանտուրիայի պատկերացումները եւ նրա մի շարք այլ կարծիքներ ամենայն հավանականությամբ Վրաստանում ոչ մի «դուր չէին գալիս»: Գեորգի Ճանտուրիայի հավասարակշիռ եւ խիստ դիրքորոշումը, որը վերջերս որոշես

ցությունը միջազգային կազմակերպություններից պահանջել է մասնակցել Գեորգի Ճանտուրիայի սպանության հանգամանքների հետաքննությանը: Այդ պահանջի օրինականությունը իրավական տեսակետից թույլ երեւույթին վիճելի հարց է, սակայն տեղին է Վրաստանի ներկա իրավիճակում: Խոսքը հանրապետությունում տիրող ընդհանուր կամայականության մթնոլորտի մասին է:

Այսպես թե այնպես, վրացի դիտորդների գնահատումների համաձայն, դա զուտ քաղաքական սպանություն է եւ հանրապետությունում նշանավորում է ներքաղաքական իրադրության սրման մի նոր փուլ:

Օրակարգում մնում է այն հարցը, թե ո՞ւմ էր ձեռնտու Գեորգի Ճանտուրիայի մահը: Ամենից լավ հայտնի էր հանրապետության ներքաղաքական կյանքի մի շարք հարցերի առթիվ Ազգային ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավար Գեորգի Ճանտուրիայի խիստ դիրքորոշումը: Գուցե այդ դիրքորոշման ներառագրումը կարողանա մեզ մոտեցնել այն հարցի պատասխանին, թե ում էր դա ձեռնտու:

Բազմաթիվ ելույթներում Գեորգի Ճանտուրիան fանիցս ընդգծել է, որ ինքը եւ իր կուսակցությունը երբեf ընդդիմություն չեն կազմել պետության ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեի նկատմամբ: Նա նաեւ հիշեցնում էր, որ Վրաստանի Ազգային ժողովրդավարական կուսակցությունը շատ բան է արել, որպեսզի հանրապետությունում իշխանության գլուխ անցնի հենց Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Բայց ավելի ուշ ինքնե հանգել են այն հետեւության, որ Շեւարդնաձեն հանրապետության ներքաղաքական ուժերի միջեւ «տատանվելու» իր fաղաքականությամբ, բաց Էությամբ ոչինչ չի տվել, բացի երկրի սոցիալ-տնտեսական ու fաղաքական կյանfում fաոսի խառնաշփոթից: Այս առն-բազմիցս խոսել է այն մասին, որ ուժային նախարարությունների ներկայիս կադրային կազմի առկայությամբ Պայմաններում երկրում գոյություն ունեցող fաոսը հազիվ թե կարգավորվի: Գեորգի Ճանտուրիան ողջակի եւ խիստ կերպով ասում էր, որ Վրաստանի ազգային անվտանգության նախարարությունը երկրի ազգային անվտանգությունը պաշտպանելու փոխարեն դարձել է Ռուսաստանի եւ մասամբ Թուրքիայի հատուկ ծառայությունների գործակիցը: Ամենի համար հասկանալի է, թե դա ինչի է հանգեցնում:

Վրաստանի Ազգային ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավար Գեորգի Ճանտուրիան բարեկամներ չուներ նաեւ կառավարությունում: Կառավարության անդամներին, իհարկե, չէին կարող դուր գալ նրա համարձակ ելույթները Վրաստանի տնտեսության «բարեփոխման» բնույթի առնչությամբ, որը գործում է առկա կառույցների միայն 18 տոկոսի չափով: Իր կուսակցության ժողովներում Գեորգի Ճանտուրիան ընդգծում էր, որ այսօր Վրաստանի տնտեսությունը գտնվում է մի fանի խմբերի ձեռfին. զենք, բենզին, առեւտուր եւ այլն:

Գեորգի Ճանտուրիան հատկապես զայրալի ելույթներ էր ունենում «Մխեդրիոնի» կիսառազմական կազմակերպության եւ դրա ղեկավար Ջաբա Իոսելիանիի հասցեին: Տեղին է վերհիշել Ճանտուրիայի նաեւ այն խոսfերը, որ Վրաստանի Գերագույն խորհրդում չգիտես ինչու հենց Ջաբա Իոսելիանին է գլխավորում կառավարության եւ կազմակերպված հանցագործությունների դեմ պայfարի հանձնաժողովը եւ որ անձամբ հանցանfների հետ կապված այդ մարդը ամեն ինչ է առաջ fաշում ակնկալել: Ասվում է այնպես, որ Ջաբա Իոսելիանիի եւ նրա «Մխեդրիոնի» համար եւ քաղաքական գործիչ հեռանկատ ավելի բարձր ոնչինչ էր սպասում, «ձեռնտու չէր» նաեւ անձամբ Էդուարդ Շեւարդնաձեին: Վրաստանի Ազգային ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավար Գեորգի Ճանտուրիայի բարոյաքաղաքական վերջին հաջողությունը Թբիլիսիում կայացած կոնգրեսում fրիստոնեա-դեմոկրատների արեւմտաեվրոպական միության նախագահի պաշտոնում ընտրվելը, նրա համար փորձ էր դառնալ «անհանգստացնողականություն» այն շրջանակից, որտեղ հայտնվել էր ինքն իր հայրենիքում:

Ահա թե ինչու քաղաքական այդ սպանության հանգամանքների հետաքննությունը միջազգային իրավապահական կազմակերպություններին մասնակից դարձնելու Վրաստանի Ազգային գաղափարախոսության կուսակցության պահանջը տեղին է, fանզի տրամաբանական է ենթադրել, որ հանրապետությունում շահագրգիռ կողմ չկա հետաքննության դրական ավարտման համար:

Նկարագրված պատկերը մեզ ներկայացնում քաղաքական գործակցությունների եւ Վրաստանի մամուլի տարբեր օրգանների բազմաթիվ նյութերի, ինչպես նաեւ աշխարհի տարբեր ռադիոկայանների հաղորդումներից fաղած տվյալների հիման վրա:

Հետեւությունը կարծես ակնհայտ է: Գեորգի Ճանտուրիան զոհ դարձավ քաղաքական կրքերին, պաշտպանելով իր քաղաքական դիրքորոշումը: Վիճելի հարցերի լուծման միջոցները դառնում են դաժան եւ քաղաքական պայքարի վարման քաղաքական սկզբունքների հետ անհամատեղելի: Դա իր հերթին վկայում է շատ կարեւոր երեւույթի առկայության մասին, որը վաղուց արդեն կոչվում է «քաղաքական պայքարի fրեականացում»...

ՌՈՒԶԱ ԱՍԱՏՐՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ԲԱՔՈՒ

«Ժողովրդական ճակատը չպետք է կտրի այն ճյուղը, որի վրա նստած է»

Ինչպես հաղորդում է «Նեզա» գործակալությունը, այս գնահատականը դարձել է «Ադրբեջան» կուսակցության (որտեղ գտնվում է նաեւ ՌԴ-ում նախագահությունը) առջեւ ժողովրդական ճակատի եւ քաղաքական մի քանի այլ կուսակցությունների կազմակերպած միտինգի պաստառը, որը բողոքի ցույց էր ռուսաստանյան զորքերի Չեչնիա մտնելու դեմ:

Ռուսաստանյան դիվանագետը նշել է, որ այն ժամանակ, երբ Ադրբեջանը հանդես է գալիս տարածքային ամբողջականության սկզբունքների պաշտպանության կողմից, հանրապետության ընդդիմությունը աջակցում է Չեչնիայի մարդկանց անջատողական իշխանությանը: «Եթե անօրինական իշխանությունները լինեն ինքնակամ միջամտողներ չէին թե վտանգն միջազգայնացվեն, ապա այդ նախադեպը թույլ կարող է վերածվել երկրորդ Ղարաբաղի», ասել է Ադրբեջանում ՌԴ դիվանագիտական առաքելության ներկայացուցիչը:

ԱԺ-ն ի գործողությունները մի-այն խորհրդարանական առաջին ընտրությունների միավորներ հավաքելու ձգտում համարելով Ռուսաստանի դեսպանատունը ՌԴ-ԱԳՆ-ին չի տեղեկացրել բողոքի ցույցի մասին, fանի որ, թե դիվանագիտական առաքելության նույն ներկայացուցչի, «դա կարող է վնասել հենց Ադրբեջանին»: Բացի դրանից, Ադրբեջանի ղեկավարությունը մինչեւ այժմ ոչ մի կերպ չի արձագանքել Չեչնիայի իրադարձություններին, ինչը ինfնին այդ խնդրի նկատմամբ հանրապետության իշխանությունների ունեցած դիրքորոշման ցուցանիշն է:

ԼՏ

ՄՈԼԴՈՎԱ

Տիրասպոլը շրջապատված չի

Ռուսաստանի զանազան զորfերի գլխավոր շտաբը դեկտեմբերի 15-ին հերքել է զանգվածային լրատվության մի շարք միջոցների հաղորդումներն այն մասին, թե ռուսաստանյան 14-րդ բանակն, իբր, շրջապատել է Տիրասպոլը: Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտարարել է զանազան զորfերի մամուլի կենտրոնի պետ, գնդապետ Նիկոլայ Սպիցինը, Տիրասպոլում իրոք ավելի մաս զենfից գնդակոծվել է այդ բանակի երեք զինծառայող: Սակայն, ինչպես ցույց է տվել սկսված հետաքննությունը, զինծառայողները պատասխան կրակ բաց չեն արել, որովհետեւ անզեն են եղել: Սպիցինի ասելով, 14-րդ բանակը չի շրջապատել fաղաքը եւ հանցագործների որոնման ուղղությամբ ոստիկանական ֆունկցիաներ չի կատարել: Բանակի հրամանատար գեներալ լեյտենանտ Ալեքսանդր Լեբեդը տեղական իշխանություններից պահանջել է առաջիկայում նման միջադեպը բացառելու միջոցներ ձեռնարկել:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սեւծովյան նավատորմի խնդիրը դեռ չի լուծված

ԿԻԵՎ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այստեղ սեւծովյան նավատորմի բաժանման բանակցությունների հերթական փուլի ավարտից հետո, ծեծվա ժողովում ելույթ ունենալով, Ուկրաինայի ռազմածովային ուժերի հրամանատար Վ. Բեսկորովայնին ասաց, որ վերջին հանդիպման ընթացքում զգացվում էր համաձայնության հասնելու կողմերի փոխադարձ շահագրգռությունը:

Հրամանատարը հայտնեց, որ Ուկրաինայի պատվիրակությունն առաջարկել է նավատորմի խնդիրը լուծել փուլ առ փուլ: Ի վերջո հաջողվել է 90 տոկոսով համաձայնեցնել համատեղ հայտարարության տեքստը, ինչպես նաեւ տեղից շարժել Ղրիմում Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի ռազմածովային ուժերի խարսխավորման հարցը: Սակայն կողմերը համաձայնության չեն հասել ափի ենթակառույցի վարձակալման ժամկետների եւ Ուկրաինայի տարածքում Ռուսաստանի պաշտպանության ծովափնյա զորամասերի ու օդուժի տեղակայման շուրջը: Դրա հետ մեկտեղ, ակնկալվում է առաջընթաց, fանի որ սեւծովյան նավատորմի խնդրին նվիրված հերթական հանդիպումը նախատեսված է դեկտեմբերի 20-ին:

Ադրբեջան. Մտավորականները պաշտպանում են Իսա Ղամբարին

ԲԱՔՈՒ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի մի խումբ հայտնի գրողներ, գիտնականներ եւ արվեստագետներ ուղերձ են հղել երկրի խորհրդարանին: Ինչպես հաղորդում է ԱՆԻ գործակալությունը, ուղերձում խոսվում է Ադրբեջանի խորհրդարանի նախկին նախագահ, «Մուսավաթ» կուսակցության ղեկավար Իսա Ղամբարի դատական հետապնդումները դադարեցնելու անհրաժեշտության մասին:

Նույնատիպ դիմումներ են ընդունել Ադրբեջանի նավթային ակադեմիայի մոտ 50 պրոֆեսորներ ու դասախոսներ: Ադրբեջանի տարբեր շրջաններում ստորագրություններ են հավաքում ի պաշտպանություն ամբաստանյալի: Ժողովրդավարական կուսակցությունների շրջանային բաժանմունքները դիմումներով պահանջում են պատժել 1993 թ. Գյանջայի պետական հեղաշրջման իրական մեղավորներին:

Լիտվա. Փոքրամասնությունների կուսակցություն ստեղծվեց

ՎԻԼՆՅՈՒՍ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Լիտվայում ստեղծվում է ազգային փոքրամասնությունների կուսակցություն: Արդեն մշակված են ծրագրի նախագծերը, գրանցվում են անդամագրվել ցանկացողները: Կուսակցության հիմնադիր համագումարը տեղի կունենա հունվարի 10-ին: Նոր կազմակերպության նպատակն է նպաստել երկրի քաղաքական կյանքին ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչների մասնակցությանը:

ՄՈՍԿՎԱ

Կփոխվի՞, արդյոք, Ռուսաստանի ռազմական բյուջեն

Ռուսաստանի ռազմական բյուջեի կազմավորումը պետք է ռազմական բնագավառում fաղաքացիական վերահսկողության միջոց դառնա, գտնում է Ռուսաստանի Ազգային անվտանգության եւ Միջազգային հարաբերությունների կենտրոնի փորձագետ Բորիս Ժելեզովը: Ինչպես դեկտեմբերի 15-ին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին տված հարցազրույցում ժամանակ հայտարարել է նա, Ռուսաստանի պրակտիկայում սովորաբար գործում է բոլորի կողմից բոլոր հիմնախնդիրների fննարկման սկզբունքը, ընդ որում հաճախ հիմնախնդիրների ռազմական տեսանկյունները փոփոխվում են fաղաքական դրդումներով:

Ռուսաստանի 1995 թվականի ռազմական բյուջեն, գիտնականի կարծիքով, էական փոփոխություններ կկրի: Նրա ռազմական գերատեսչությունը III տեղին տալու հասկացնելու վերաբերյալ պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովի պահանջը, փորձագետի գնահատմամբ, կգտնի մի շարք օրենսդիրների աջակցությունը Չեչնիայում կատարված գործողություններից հետո:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Գործարարական տեղեկատվության պահանջարկը շատ մեծ է

ՄՈՍԿՎԱ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի ձեռնարկատերերը միայն 4-րդ տեղում են դրել իրենց կողմից օգտագործվող տվյալների էլեկտրոնային բազաները եւ միջոցների հեռահաղորդակցական ցանցերը: Տեղեկացիտության եւ հեռահաղորդակցությունների կոնգրեսի մասնակից ձեռնարկատերերի շրջանում անցկացված հարցման արդյունքների համաձայն, իրենց համար այսօր գործարարական տեղեկատվության հիմնական աղբյուրներն են կենտրոնական մամուլն ու հեռուստատեսությունը, որոնց հաջորդում են պետական գերատեսչությունները: Երրորդ տեղում են գործընկերների հետ շփման շնորհիվ ստացված տեղեկությունները: Հարցման ենթարկված ձեռնարկատերերի մոտ 70 տոկոսը, որոնց մեկ երրորդը ներկայացնում էին մասնավոր ձեռնարկություններն ու ֆիրմաները, նշեցին, որ այսօր գործարարական տեղեկատվության բնագավառում պահանջարկը գերազանցում է առաջարկին: Միեւնույն ժամանակ այն հարցին, թե իրենf հեռահաղորդակցական տեղեկատվական ցանցերի բաժանորդներ են, դրական պատասխան տվեց մասնակիցների մոտ մեկ երրորդը: Ընդամենը 79 տոկոսը ունի համակարգչային տեխնիկա, այսինքն նման տեղեկատվության հնարավոր օգտագործող է:

Հարցման համաձայն, գործարարական տեղեկատվության ստացման եղանակների մեջ միայն երրորդ տեղում է հաղորդակցության այնպիսի մասնագետ մի միջոց, ինչպիսին է հեռախոսը: Գործարար մարդկանց շրջանում առավել մեծ պահանջարկ ունի գործընկերների հուսալիությունը, գների, կենվող տնտեսական պայմանագրերին, իրավարարական եւ իրավապահական գործունեությունը, բանկերին ու բանկային գործունեությունը, ինվեստիցիոն ընկերություններին վերաբերող տեղեկատվությունը: Հարցման մասնակիցների միայն 40 տոկոսն է գտնում, որ գործարարական տեղեկատվության ներկա վիճակը նպաստում է տնտեսական հաջող գործունեությանը:

Հարցման մասնակիցների միայն 22 տոկոսն է բավարար համարում ձեռնարկատերերի միջեւ գործարարական տեղեկատվության փոխանակումը, իսկ 68 տոկոսն անհրաժեշտ է համարում տեղեկատվական արտադրանքի հավաստագրման եւ արտոնագրման անհրաժեշտությունը:

Պետական կազմակերպությունների տեղեկատվության առեւտրային օգտագործման օգտին արտահայտվել է հարցման մասնակիցների 54 տոկոսը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրապար

[illegible]

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Նախկին եղբոր կյանքից

Ուզբեկստանին առայժմ հաջողվում է հավասարակշիռ մնալ

«Ղարաբաղ» կոմիտեի նախկին անդամ, Երեւանի նախկին քաղաքապետ Համբարձում Գալստյանը այժմ հաջողակ գործարար է. այդ են վկայում նրա կապերը Կենտրոնական Ասիայի, Միջին Արեւելքի եւ Եվրոպայի զանազան երկրների հետ: Չգիտեմ, թե ինչ տեղ է զբաղեցնում քաղաքականությունը նրա կյանքում,- հիշենք այս տարվա սկզբին նրա քաղաքական սկանդալները իր նախկին ընկերների հետ,- այնուամենայնիվ, իր շրջագայությունների ընթացքում նա հասցնում է նաեւ գրեթե հարցերով հագել իր շուրջը, ինչի վկայությունն է ստորեւ տպագրվող ծավալուն զրույցը: Սա հետաքրքրական է ոչ միայն որպես միջանձնային փորձ, այլեւ որ այն դրսեւորում է Համբարձում Գալստյանի գիծը, որին մինչ այդ ընթերցողները ծանոթ էին որպես հասարակական եւ սուր երգիծաբանի:

[illegible]

ԱԶԳ միջազգային

ԹԵՀՐԱՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ։ Ատոմային էներգետիկան եւ զենքի առեւտուրը ռուս-իրանական առեւտրատնտեսական եւ գիտատեխնիկական համագործակցության առավել հեռանկարային բնագավառներն են։ Սակայն երկու երկրների հարաբերությունները բոլորովին էլ չեն սահմանափակվում միայն այդ բնագավառներով։ Ինչպես այսօր ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին տված հարցազրույցում հայտնեց Ռուսաստանի առեւտրական ներկայացուցչության ղեկավար Վ. Ռոժկովը, չնայած մի շարք անբարենպաստ ...ների» ընկերությունը 70-ական թվականներին։ Ենթադրվում է, որ Ռուսաստանը կմասնակցի դրա առաջին էներգաբլոկի ավարտական աշխատանքներին։ Ատոմակայանի պայմանագրի արժեքը 1 մլրդ. դոլար։

Նկատի ունենալով ԱՄՆ-ի եւ այլ արեւմտյան երկրների բացասական վերաբերմունքը Մոսկվայի եւ Թեհրանի միջեւ ատոմային համագործակցության նկատմամբ, Ռոժկովը նշեց, որ այդ անհանգստությունները «անհիմն են», քանի որ կան հատուկ հսկողություններ այն բա... ռեւմտյան երկրների կողմից համան մի մասնակցությունների ծավալը Իրանի հետ արեւմտյան երկրներին զգալի են ավելին է։

Վերջին ժամանակներս իրանական կողմի արժութային միջոցների սահմանափակությունը դժվարացնում է ռուս-իրանական համագործակցության ծավալումը տարբեր բնագավառներում զգալիորեն նվազել է։ Դա հետեւանք է մի կողմից համաշխարհային շուկայում նավթի գների անկման, մյուս կողմից իրանական գազի առանձնակի ծախսի կրճատման եւ երկու երկրների մի...

ՇՐՋԱՆ

Ռուսաստան-Իրան. Ատոմային էներգետիկան համագործակցության գլխավոր բնագավառ

տնտեսական գործոնների առկայությունը, «Իրանը այսօր էլ համարվում է մեզ Ռուսաստանի արտաքին առեւտրական խոշոր գործընկերներից մեկը տարածաշրջանում»։

Ռոժկովի կարծիքով, երկկողմ համագործակցության գլխավոր ուղղություններից մեկը երկար տարիներ կհանդիսանա ատոմային էներգետիկան։ Մասնավորապես, ԻԻՀ-ին առաջարկվել է ֆինանսավորել կառուցվող սիբիրյան առաջնային սարքավորում Թեհրանի ատոմային էներգիայի կենտրոնի համար։ Նախատեսվում է աջակցություն ռուսաց կադրերի վերապատրաստման եւ ռուսաց ...ներում աշխատանքների անցկացման, ինչպես նաեւ ԱԷԿ-ի գործարկման եւ ատոմային էներգիայի բնագավառում գիտահետազոտական աշխատանքներ վարելու համար իրանական կադրերի պատրաստման հարցերում։ Համագործակցության կարեւոր օրինակներից մեկը Իրանի հարավում կառուցվող ԱԷԿ-ն է, որի շինարարությունը սկսել էր «Կրաֆտվերկ Ու...ի», որ այդ երկրի ատոմային ծրագիրը ունենա միայն խաղաղ նպատակներ։ Բացի այդ, ԻԻՀ-ն մասնակից է ատոմային զենքի չտարածման պայմանագրին եւ ՄԱԳԱՏԷ-ի անդամ է։

Երկու երկրների համագործակցությունը ռազմատեխնիկական բնագավառում սկզբնավորվել է 80-ական թվականների վերջերին։ Այն ժամանակ ստորագրված երկկողմ պայմանագրերը նախատեսում էին ԻԻՀ-ի ռազմական տեխնիկայի համալրումը ժամանակակից ռուսական տեխնիկայով այդ թվում ՄԻԳ-29 կործանիչներով, զրահատանկային տեխնիկայով, սուզանավերով։ Նախատեսվում է Իրանում ստեղծել արտոնագրային զրահատանկային տեխնիկա արտադրող ձեռնարկություն։ Համաձայն կնքված պայմանագրերի, ռուսական մասնագետները մի քանի տարում կհասնեն մի քանի միլիոն դոլարի։ Առայժմ իրագործված է այդ ծրագրի միայն մի մասը։ Ինչպես նշեց Ռոժկովը, ա...ցեւ փոխադարձ վճարումների անկարգավորվածությունը։ Դա հանգեցրել է վերջին տարիներին թե ներմուծման, թե ընդհանուր առմամբ ապրանքաշրջանառության կրճատման, որը կազմում է տարեկան 500-700 միլիոն դոլար։

Բացի միջպետական կապերից, վերջին շրջանում զարգանում են նաեւ երկու երկրների մասնավոր սեկտորների գործնական հարաբերությունները։ Ներկայումս իրանական շուկայում ձեռնարկչական գործունեությամբ են զբաղվում ավելի քան 100 ռուսական կազմակերպություն եւ ֆիրմա։ Աշխուժացել են կապերը Ռուսաստանի առանձին մարզերի եւ Իրանի գավառների միջեւ։ Միայն 1994 թվականին ԻԻՀ են այցելել Մոսկվայի, Սվերդլովսկի, Աստրախանի, Վոլգոգրադի եւ այլ մարզերի պատվիրակությունները։ Հատուկ ուշադրություն են արժանացել Կասպից ծովի, նրա ռեսուրսների պաշարների արդյունահանման եւ համատեղ օգտագործման խնդիրները։

ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԱՍԻԱ

Հոնկոնգում ու Չինաստանում մախանենգությունն աճում է

Հոնկոնգի ավելի մոտ համախ կարելի է տեսնել առագաստով մոտորանավակներ, որոնք Բրիտանիայի տիրույթ հանդիսացող այդ քաղաքից զաղտագողի ...ված ավտոմեքենաներ են տանում դեպի Հարավային Չինաստան։ Հոնկոնգի կենտրոնում գտնվող ...ուն թաղամասից առեւանգված ավտոմեքենաները զաղտագողից խառող ժամ անց հայտնվում են Չինաստանի ...ում։ Բրիտանիայի եւ Չինաստանի կնքած պայմանագրի համաձայն 1997 թ. Հոնկոնգը պետք է վերադարձվի Չինաստանին։ Չնայած Հոնկոնգում ձեռնարկվող խիստ միջոցառումներին, վերջերս բրիտանական այդ տիրույթի եւ Չինաստանի հարավային շրջանների միջեւ մաքսանենգությունը ծավալվում է շատ արագ տեմպերով։

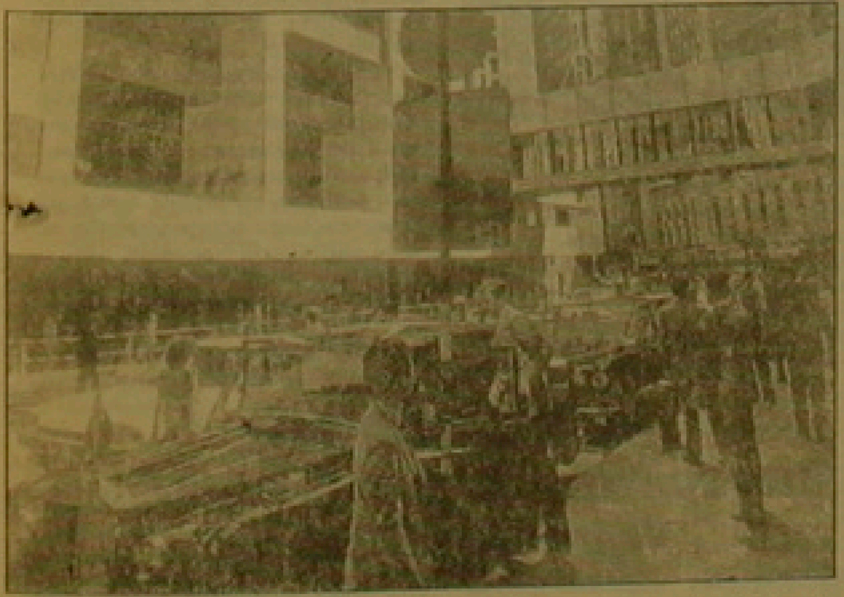

...դաշի տարածքային ջրերից դուրս եւ դրանում ծովային ոստիկանության համար անհասանելի։ Այդպես մի քանի տարի է, ինչ դա սովորական երեւույթ է դարձել բրիտանական այդ տիրույթի բնակիչների համար։ Վերջին տարիներին Չինաստանի հարավում «բաց դռների» քաղաքականության շնորհիվ հայտնվել են չինացի նորահարուստներ, որոնք ձգտում են ունենալ թանկարժեք ավտոմեքենաներ։ Իսկ դրանք մեկ օրվա ընթացքում կա...ռով, հայտարարում է «Լը Պոանը» հանդեսը։ Չինաստանի կառավարությունը վերջերս անհանգիստ հետեւում է մաքսանենգության հետ կապված «տնտեսական աղետի» առկայությամբ։ 1993 թ. պաշտոնապես է անցկացվել 27463 «առեւտրային հանցանքների» առկայությամբ, որոնք հիմնականում եղել են մաքսանենգության կամ ապրանքների կեղծման դեպքեր։ Միաժամանակ առգրավվել են գրանցված 3334 ավտոմեքենաներ։

Սակայն մաքսանենգությունը զուգորդվում է կոռուպցիայով։ Պեկինը դատապարտում է կուսակցական եւ կառավարական պաշտոնյաների կողմից թանկարժեք ավտոմեքենաների գնումները։ Օրինակ, այս տարվա առաջին կիսամյակում այդ մեքենաների ընդհանուր գինը կազմել 14.5 մլրդ. յուան (9 մլրդ. ֆրանկ)։ Այդ գումարով հնարավոր կլիներ Չինաստանում կառուցել ավտոճանապարհային 12 գործարան։ Չինաստանի սահմանամերձ բազմաթիվ շրջաններում ավտոմեքենաների մաքսանենգության խիստ ծանրաբեռ գործունեությամբ զբաղվում են տեղական մաֆիական խմբավորումները։ Առեւանգվող «ծովահենները» համախ զինված են լինում։ Ավտոմեքենաների, էլեկտրոնիկայի, թմրանյութերի մաքսանենգության զբաղվող զորքերի բնակիչները երբեմն համախմբվում են իշխանությունների դեմ։ Օրինակ, մի քանի տարի առաջ Ժեջյանգի նահանգում մաքսանենգությամբ զբաղվող 10 հազար անձինք լուրջ ընդհարումներ ունեցան մաքսատների աշխատողների հետ։

Չինաստանի փոխվարչապետ Լի Լանցինը գտնում է, որ մաքսանենգությունը կարող է վնասել երկրի քաղաքական կայունությանը։ Վերջերս նա հայտարարեց, որ դա ոչ միայն տնտեսական հանցագործություն է, այլեւ քաղաքական կարեւոր խնդիր։ Մաքսանենգության վերացումը կենսական նշանակություն ունի երկրի համար, ասաց նա։ Որոշ դեպքերում մաքսանենգները ենթարկվում են մահապատժի, բայց առայժմ դա էլ էական արդյունք չի տալիս։

Պատրաստեց
ԳԵՏՐՈՍ ՔԵՇԻՇՅԱՆԸ

ՂԱՐԱԲԱՂՅԱՆ

Սահմանդական տեսությունները կօժանդակեն Ադրբեջանին

Ավարտվեց խաղաղական կոնֆերանսը

ԿԱՍԱԲԼԱՆԿԱ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՖԱՍՍ։ Մարոկկոյում ավարտվեց Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպության գագաթաժողովը։ Դրա աշխատանքներին մասնակցում Հեյդար Ալիեւն այստեղ հանդիպումներ է ունեցել Սաուդյան Արաբիայի, Հորդանանի Սուլթանի, Արաբ Միացյալ Էմիրությունների եւ այլ պետությունների ղեկավարների հետ։ Գագաթաժողովը բանաձեւ է ընդունել Հայաստանի ագրեսիան Ադրբեջանի դեմ եւ դատապարտում է պահանջել ուժերը Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության նկատմամբ»։ Ըստ այդ փաստաթղթի, ԻԿԿ անդամ պետությունները պետք է մեծացնեն Ադրբեջանին ցուցաբերվող մարդասիրական օգնության ծավալները եւ «բոլոր անհրաժեշտ օժանդակեն» վերջինիս։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բոսնիա. Կարաջիչն առաջարկեց կարգավորման ծրագիր

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Բոսնիացի սերբերի ղեկավար Ռադովան Կարաջիչն առաջ քաշեց Բոսնիայում ռազմական գործողությունների դադարեցմանն ուղղված եւ վեց կետից կազմված ծրագիր, եւ ԱՄՆ-ի նախկին նախագահ Ջիմի Քարտերին խնդրեց որպես հակամարտ կողմերի միջնորդ հանդես գալ Բոսնիայի իրադրության կարգավորման բանակցություններում։ Կարաջիչն իր ծրագիրը շարադրեց չորեքշաբթի երեկոյան ամերիկյան Սի էն էն հեռուստաընկերությանը տված հեռախոսային հարցազրույցում։

Հելմուտ Քոլը 1994 թվականի «ամենակարեւոր գերմանացի»

ԳՖՀ-ի կանցլեր Հելմուտ Քոլն ընտրվել է «1994 թվականի ամենակարեւոր գերմանացին»։ Այդպիսին է 135 քաղաքագետների, տնտեսագետների, լրագրողների եւ արվեստի գործիչների հարցման արդյունքներից մեկը, որն անցկացրել է Քյոլնի սոցիոլոգիական հետազոտությունների ինստիտուտը։ Հեղինակավոր ցուցակում գերմանական կառավարության ղեկավարին անմիջապես հետեւում է թենիսի աշխարհի նախկին չեմպիոն եւ Ուիմբլդոնի մրցաշարի եռակի հաղթող Բորիս Բեքերը։

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԿԺԴՀ-ն ժխտում է խորայելցիների մեղադրանքները

ՓԵՆՅԱՆ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ԿԺԴՀ-ն մերժեց Իսրայելի պաշտոնական անձանց այն պնդումները, թե Փենյանն արաբական երկրներին մատակարարում է միջուկային ու հրթիռային տեխնիկա։ Հյուսիսային Կորեայի պաշտոնական գործակալությունն այսօր հանդես եկավ մեկնաբանությամբ, որտեղ վերջերս Իսրայելի վարչապետի եւ Հարավային Կորեայում Իսրայելի դեսպանի ասած խոսքերը բնութագրվում են որպես անհեթեթություն։ Գործակալությունն Իսրայելի իշխանություններին մեղադրում է այն բանում, որ նրանք ձգտում են խոչընդոտել մերձավոր բերված ամերիկա-հյուսիսկորեական համաձայնությունների կատարմանը։

3 մետրանոց թանկարժեք Բուդդա

Չինաստանի շրջաններից մեկում եկող տարի կտեղադրվի Բուդդայի՝ ոսկուց, պղնձից եւ արծաթից պատրաստված 3 մետրանոց արձանը։ Տեղական մամուլի հաղորդմամբ, 2,8 մետր բարձրությամբ արձանի պատրաստման համար կծախսվի 160 կգ ոսկի, 60 կգ արծաթ եւ 10 կգ պղինձ, ինչպես նաեւ բազմաթիվ ադամանդներ, սուտակներ, մարգարիտներ, որոնք անհրաժեշտ կլինեն զարդարման համար։ Նախագծի մեակմամբ զբաղված է Բուդդայականների ջի նական ընկերությունը։

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուսաստան-ԱՄՆ. Տիեզերական սարքավորումների փոխադարձ առաքումներ

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԲԻԶՆԵՍ ՏԱՍՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Միջազգային տիեզերակայանի ստեղծման համար Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի գիտական սարքավորումների փոխադարձ մատակարարումները մախաստորի չեն ենթարկվի, հայտնեց Ռուսաստանի տիեզերական գործակալության ղեկավար Յուրի Կոպտեւը։

Այս համաձայնությունը ձեռք է բերվել ԱՄՆ-ի փոխնախագահ Ալբերտ Գորի Ռուսաստան կատարած այցի ընթացքում։ Նախատեսված է ամերիկացիների ֆինանսական միջոցներով 1998թ. նոյեմբերին արձակել գործառական բեռնատար բլոկ, որը կառուցվելու է Ռուսաստանից։ 1998 թ. մայիսին դրանից 1 ամիս առաջ բռաձռ տարմասային մոդուլին կմոտենա «Սոյուզ» տիեզերանավը տիեզերագնացներով։

Յուրի Կոպտեւի խոսքերով, բացառված չէ, որ անձնակազմում լինեն ռուսաստանցիներ եւ ամերիկացիներ։

Գործակալության այսօրվա նիստի մասնակիցները անդրադարձան նաեւ «Կասպիա Յուրասս» համակարգի ընդլայնման հարցին։ Ենթադրվում է նոր սարքավորումների միջոցով ավելի չալ օդանավերի կամ նավերի գտնվելու վայրի պարամետրերը նշող ազդանշանի հաղորդման ժամանակամիջոցը 4-5 ժամից հասցնել 30 րոպեի։ Նախատեսված է ընդլայնված համակարգը շահագործման հանձնել եկող տարի։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Յուրաքանչյուր կազմակերպությունների ֆորումի նախանշյան ներկայացուցչությունը պայմանագրային աշխատանքի է հրավիրում սեփական բնակարանների մենեջեր ունեցող վարորդների։

Անհրաժեշտ տեղեկությունների համար զանգահարել 57 39 73 հեռախոսահամարով կամ այցելել ֆորումի ներկայացուցչության գրասենյակ՝ Հակոբ Սնահյանի Պարոնյան փողոց 87 (Երեւանի շրջագծային ճեմի 3-րդ հարկ)։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Զրույցի ընթացքում, որն սկսվեց «Մոնմարտրում» (այսպես կոչվում է Երևանի Կամերային թատրոնի Fe պաստերատանի մի անկյունը. այստեղ դեկտեմբերի 6-ին բացվեց Նունե (21 տարեկան), Դավիթ (19 տարեկան) և Հայկ (10 տարեկան) Սահակյանցների ցուցահանդեսը, որտեղ կայացավ նրանց հոր՝ հանրահայտ մուլտիպլիկատոր Ռոբերտ Սահակյանցի վերջին երկու մուլտֆիլմերի դիտումը: Մոր՝ Լյուդմիլա Սահակյանցի կիրառարվեստային կիսամյակ ժապավենը չցուցադրվեց՝ կինոթատրոնի տեխնիկական թերությունների պատճառով), մի խմբով, «Մոնմարտրյան» զրույցի ընթացքում պարզվեց, որ սեղանի շուրջը նստածներն, առանց բացառության, հայտնվել է նաև ցուցահանդեսի հրավիրատոմսի կենտրոնական ձևավորում. այնհան վարդերն է ավարտված, գծերի այնողիսի դիպուկությամբ, որ անդրադարձն ուզում ես նորից հարցնել՝ Ձեր մեծությունը, դուք հանի՞ տարեկան եք: Հայկի ուսուցիչը Դավիթն է, պարզ է, այստեղից է գալիս նրանց գծերի ընդհանուր մի ջանքը, կոնստրուկցիան: Բայց միայն այդ, ավաղ, Սահակյանցներն արդեն ամենևին չեն կրկնում միմյանց:

«Հենց այնպես նկարում եմ, լավ բան է ստացվում, իսկ թե ոչ նկարներս դեսք է կախեհիմ ցուցահանդեսում, Դավիթն ու Նունեն ասացին»: Քանի որ Դավիթը ներկա չէր, Հայկին խնդրեցի պատմել նրա մասին: Պարզվեց, որ ոչինչ չգիտի: Նախկին նկարիչներից կատանձնացնեն Վերանյանին ու Գրիգոր Խաչատրյանին, բայց Գրիգորը նկարիչ չի, Գրիգոր Խաչատրյան է»:

Նախրա Սահակյանցն սկսեց ծանոթանալ ավելի շատ ծնողներում ներով. «Դողոցից հետո բերեցին «Կոմսոմոլեց» բերքը, հետո «Մուրն-Վկոռ» ավարտեցի»: Հետո «Գառուն» ամսագրում տպագրվեցին Նունեի խիստ յուրօրինակ, անմիջական ու բարդություն բերող գործերը, որոնց մի մասում բավական զգոն դասական ու իմաստային ինքնամազիա է բերում խոսքը: Ի դեպ, 90-ականներին մի ստեղծագործական խումբ լուսավորության նախարարության պատվերով ձանկական գիրք պատրաստեց տպագրության: Նունեի զգուշացող ու յուրօ-

Այսքան շատ Սահակյանցներ, այն էլ՝ նույն տանը

Չրույց Կամերայինի Fe պաստերատանում, ցուցահանդեսի ժամանակ

մանկապարտեզում ենք նստում էին:

Ցուցահանդեսի այդ ժամի միակ այցելուն բանաստեղծ Արմեն Դավթյանն, տեսնելով նկարներն ու տեղ-տեղ գովաբանությունները շարժելով ժամանակին Դավիթի նոր աշխատանքների հասցեին, ասաց, թե ինչպես Երևանի մանկական հրատարակչությունից խնդիր մանկապարտեզի հասակ բոլոր ու ջոցներն էին տրամադրել լավ նկարողների գործերով ցուցահանդես բացելու համար: «Կարևորը իր նկարելը չէր, կարևորն այն էր, որ մյուսներն նում էին, իսկ ես ոչ»: Պարզվեց, որ Հայկին էլ չէր նում, որովհետև սիրում էր նալ, թե ինչպես էին իր դասընկերներն պարապում ուսում: Իսկ Նունեն ննջուն ժամերին վազում էր տատիկի տուն... Դավիթը զրույցին ներկա չէր: Ի դեպ, նրան այս տարի չհաջողվեց ընդունվել գեղարվեստի ինստիտուտ, բայց դրա փոխարեն հաջող վեց ամառանոցը: Բազմական ջանեց նորաձևությունները չգիտեմ, բայց Հայկին ասաց, որ խինն է անհամբեր սպասում զարդին ունենալուն:

Սկզբում որոշված էր, որ ցուցահանդեսում կներկայացվեն միայն Դավիթի գործերը, բայց հետո որոշեցին Նունեին ու Հայկին էլ «առաջարկ տամադրել»: Ռոբերտ Սահակյանցն ու Կամերայինի գլխավոր ռեժիսոր Արա Երջանկյանը հայկական Թեթախների ու հնարամիտների իր ժամանակին դառնալով հայտնի ավրողի անդամներ էին, և ցուցահանդեսի զարդարանքն խրակտնացավ նաև «կարմիր կատուների ու ժիշտությունների» ներքո:

Հայկը սովորում է Երևանի թիվ 77 դպրոցի հինգի ա դասարանում: Զրույցից պարզ դարձավ, որ ցուցահանդեսն սկսվում է Հայկով, իսկ ավարտը նրա ցուցահանդեսով: Բազմաթիվ մեկը մի նկարի համար Հայկին մեծ գումար առաջարկեց, և տղային հազիվ համոզեցին, որ ամենալին էլ պարտադիր չէ, հենց այդ դահլիճ նկարը ուզեց փոքրով ու մեծ եռանդով ծխեցինք: Դեռ մի գլուխ ինքնագիր էին ուզում: Դասընկերները չեկան ցուցահանդեսը նայելու, դրա փոխարեն ավելի հազարության մասնակցին հրավիրատոմս տարով և նա եկավ:

«Մայրամուտ», «Տատիկի դիմանկարը», «Տան ռելին», «Առնետը»... Միանգամայն լուրջ նկարչության մանկական թեմաներով ու սև գրիչով, ինչպես ինքն ասաց, ամենաշատը սիրում է սիրում նկարել Չմոռացած, մի անգամ Նունեն եր կար բոլոր էր ալեց, ինքը վարից վեր կրակոյս զրուցով ներկել էր, շատ փոքր արջուկ վերև բոլոր ու մի կարմիր կես նկարել: Այդ կարմիր կեսը... նավ էր:

«Երեք անհամանի» նկարը, որ բացի նրանից, որ Դավիթը սիրում է խրեն բազկել՝ մեկ-մեկ կատակելով, մեկ-մեկ... չէ: Համարում է, որ իրենց ընտանիքում ամենատաղանդավորը հայրիկն է, և որ Դավիթն ու Նունեն խրենից լավ են նկարում: Նունեի համար հարցը բավական տարօրինակ էր՝ ինչպես թե, մեր հինգից ով է ամենատաղանդավորը, իհարկե, այն մյուսը վեցերորդը: Նունեն ասաց, որ ինքը աստղային ժողովրդական երգեր է սիրում երգել. «Այնքան շատ է սիրում, որ մաման տանը չգիտի որ մեկի, որ Նունեի ծայնը չկա»: «Իսկ երբ ես չեմ երգում, պապան սկսում է իր խնայած բառերեն 4-5 բառով երգել» (Ռոբերտ Սահակյանցի մուլտերը հագեցած են երաժշտականությամբ այնքան, որ ասես հենց և ռաժշտությունն է կերպերի շարժիչ ուժը):

Ցուցադրանքի ամենաընդհարձակ մասն զբաղեցրել են Դավիթի գործերը, որտեղ արդեն ասհուն, վարպետության հասուն գծերը նաև զգանային ու կերպային տրամադրություն են դառնում, յուղաներկի գործերում հայտնվում են սեպ դեմքեր խիստ ընդգծուն բնավորություններով. «Հիմար կինը դեղին զգեստով», «Աղեկին», «Ծերանին», «Խոսլ երգահանը»: Այնուամենայնիվ, կա դեսպեների գծային ժամանակի մտավորականի, ինչը կա նաև Նունեի նկարներում ու հասկացես սակավորով օժտրներում: Նունեի տղամադերն ու դեսպեներն առավել սրացված անկյուններով են այսր ոճավորական, մոդեռնիստական տրամադրությամբ, ինչ ինքը կոչում է ստեղծել: «Ոչ մի խոմ, կամ ամեն ինչ Սիրում եմ Լեոնար դո դա Վինչի. Մոդիլյանի: Բայց չեմ ճշանում, թե ինչ եմ նկարում: Ուսուցիչներս Իպիրյանի գեղարվեստական կենտրոնում էին Վերանյան, Գյուրջյան, Գասպարյան: Ժամանակին ծնողներս ավարտել ժողովրդական մանկական գրականության նկարներով, բավականին մեծ հաջողություն կարող էին բերել գրքույկին: Սակայն այն չտպագրվեց: Գրքից նմուշներ են ներկայացված ցուցահանդեսում, և «Կարմիր խալի» ներկայացումը հետևողություն է ցուցաբերել դրա տպագրման գործի համար:

«Լուսաբացին սերը փոխում է իր սերը, լուսաբացին սերը դառնում է հողմածին», սա Վահագն Արարհկյանի բանաստեղծությունից է, որ դարձել է Նունեի կատակածին նկարը: «Կարևոր է բանաստեղծությունը, բայց դա արդեն նաև իմ նկարն է: Միևնույն վերջ կարդալը պարտադիր է, այո, իհարկե: Ինձ համար կարևոր է տրամադրությունը, երբ չի ստացվում, որևէ բառ դուրս եմ բերում»:

Նոր մտահղացումներ շատ կան, դրանց մեջ ամենագլխավորը Բոդլերի «Չարիքի ու Մարգարիտի» վերջի ծույլ Սվատանալություն: Իսկ զրույցից անմիջապես հետո Նունեն դուրս մեկնեց Փարիզ մուլտֆիլմերի կուրսերում սովորելու:

... Ցուցահանդեսի «Մոնմարտրյան» մասից շատ լավ երևում էր «Մամայի ու պապայի» նկարը, որ Սահակյանցներն արել էին իրենց տան պատին: «Քանի որ տանը երկար չէին վերանորոգում, պատերին նկարում էինք, որ արդեն մի ինչ հնարավոր դառնա: Պատյան նկարեց մամային, բոլորս պապային..., իսկ հետո, որ տեղը չէր հերիքել, սկսեցինք այս ծաղկամանով ծաղիկները, որ այդ մասը ծածկեն»:

Ծաղկամանով ծաղիկներն ու ընթացքն ժամանակների Սահակյանցների ցուցահանդեսում միակ անկենդանն էին, խեղճերը...

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

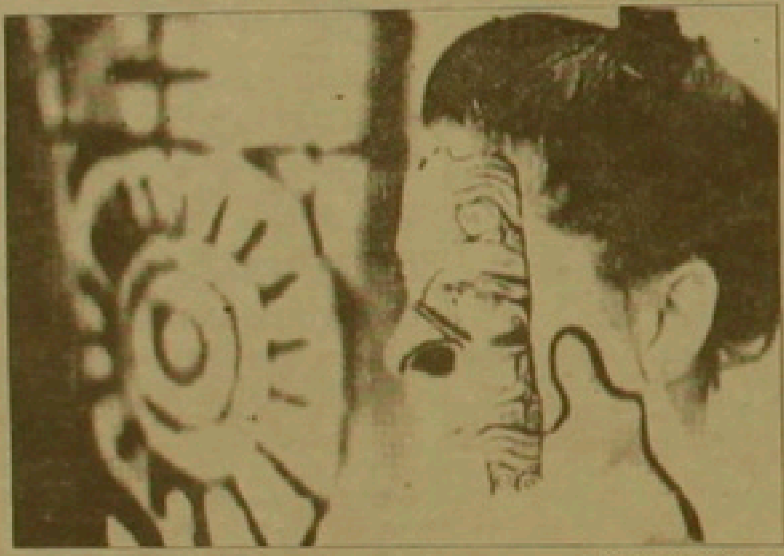

Նունե Սահակյանց

ԿԱՊԵՐ

Մշակութային նոր օջախ Երևանում

Այն կազմությունը, որում հայտնվել է հանրապետությունը վերջին տարիներին, կասես թե ավելի ստեղծել է նոր հնարավորություններ զանազան կազմակերպությունների երևան գալու, որոնք ինքնուրույն միջոցներով են փորձում ապահովել, մասնավորապես, մշակութային կյանքի հետագա զարգացումը: Նման կազմակերպություններից է «Հայաստան-Մեծ Բրիտանիա» ընկերությունը (նախագահ՝ կոմպոզիտոր Ռուբեն Դավթյան), որի շուրջ մեկ տարվա գործունեությունը աչքի է ընկնում տարբեր միջոցառումների անցկացման մեծ հաճախականությամբ: Հայտնի է բոլորովին վերջերս (նոյեմբեր ամսին) նրա կողմից Գիտությունների ազգային ակադեմիայի կենտրոնական մասնաշենքում կազմակերպված անգլիական մշակույթին նվիրված առաջին գիտաժողովը, որի ընթացքում ընթերցվեցին բազմաբովանդակ դասախոսություններ և հաղորդումներ, իսկ վերջում հոյակապ համերգ տրվեց:

Եւ ահա երեկ, գրադարանային կենտրոնական համակարգի Ավետիք Իսահակյանի անվան կենտրոնական գրադարանի արվեստի բաժնում կայացավ վերահիշյալ ընկերության կողմից կազմակերպված նոր միջոցառում, որը նվիրված էր անգլիացի մեծ բանաստեղծ Ջորջ Գորդոն Բայրոնի (1788-1824) մահվան 170-ամյակին: Դրա արդյունքը մայրաքաղաքում ի հայտ եկած մշակութային նոր օջախն է՝ «Բայրոնի անվան արվեստի գրադարանի» տեսքով: Միջոցառմանը ներկա էին «Հայաստան-Մեծ Բրիտանիա» ընկերության մի շարք պատվավոր անդամներ Գևորգ Էմինը, Էդվարդ Միրզոյանը, Ղազարոս Սարյանը, Լուիզա Սամվելյանը, Դավիթ Մուրադյանը: Ելույթ ունեցողները (Սամվելյան, Մուրադյան, Էմին) հնարավորության չափով փորձում էին բացահայտել բանաստեղծի նախ և առաջ մարդկային էությունը, որով և դայմանավորված է Բայրոնի առնչությունը հայ մշակույթին, ինչպես նաև խոսվեցին և հույն ժողովուրդների ազատագրական շարժումներին:

Ավետիք Իսահակյանի անվան կենտրոնական գրադարանի տնօրեն Կարինե Եղիազարյանը իր ելույթում նշեց, որ նորաստեղծ մշակութային օջախում, նշված կազմակերպության և անձանց հետ համատեղ, նախատեսվում է պարբերաբար հրավիրել անգլիագետ արվեստի հետ կապված զրական, երաժշտական ցերեկույթներ, ցուցահանդեսներ, այլ միջոցառումներ: Այդ ծրագրի սկիզբը դարձան Գևորգ Էմինի կողմից կատարված թարգմանությունների ընթերցումը (Շեքսպիրից երկու սոնետ, Ռոբերտ Բյորնսից «Դու սուլիր» բանաստեղծությունը), ինչպես նաև այն փոքրիկ համերգը, որը հնչեց միջոցառման ավարտին:

Նոր մշակութային օջախի գլխավոր հովանավորն է գիտատեխնիկական խորհրդակցական միության վարչության նախագահ Գագիկ Գրիգորյանը, և մնում է հուսալ, որ նրա օրինակը կարող է վարակիչ դառնալ անհրաժեշտ միջոցներ ունեցող անձանց կամ կազմակերպությունների համար:

ԱՐՄԵՆ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

ԸՆԹԱՑԻԿ

Վախճանվեց բանաստեղծ Անդրան Էոզերը

Նորից գույժ: Եւ այս անգամ Ստամբուլից: Չծնած առաջին իսկ օրը երկարատև, ծանր հիվանդությունից վախճանվեց ժամանակակից պոլսահայ գրականության լավագույն ուժերից մեկը՝ Անդրան Էոզերը: Նա հեղինակ էր բանաստեղծական եւ արձակ մի քանի ժողովածուների՝ «Ահա այսպես» (1953), «Առանձնություն» (1984), «Ծածուկ իրականություններ» (1984, 1990), «Եւ...» (1990):

Նրա ստեղծագործություններին բնորոշ են հոգեբանական նուրբ դիտարկումները, իր առօրյայից պոկված հերոսների ներաշխարհի մտերմիկ խոռզարկումները, երգիծական հարուստ ներկապնակը: Նրա արձակ նախասիրած ժանրը նորավեպն էր՝ դասական խոր ընկալմամբ: Կյանքի անցեալ դրվագները Ա. Էոզերի համար ծեաէ էին բերել գեղարվեստական էական նշանակություն: Հայաստանի ընթերցողը Ա. Էոզերի ստեղծագործությանը ծանոթ էր մասնավորապես՝ «Սփյուռքահայ պատմվածքից», «Նաիրի» հանդեսից, ինչպես նաեւ «Սփյուռքահայ գրողներ» հաղորդաշարից, որի ընթացքում ներկայացվել են նրա լավագույն պատմվածքները:

Տխուր ավանդույթ դարձող իրողությամբ Անդրան Էոզերը եւս հայրենի ընթերցողին ամբողջական գրքով ի հայս կգա մահից հետո: Եւ այն ժամանակ... Բայց եկեք զուսակություններ չտրվենք, ողղակի հավատանք գրողի տաղանդին եւ նաեւ զգացողությանը՝ հիշելով վերջին գրքի խորագիրը՝ «Եւ...»:

Սղասենք նրա հաղաղած մտին: Եւ հավատանք այն անխարդախ սիրուն, որին ինքը արժանի է, որին այնքան սպասում էր երկրային կյանքում:

ՍՈՒՐԵՆ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ԱՐՏԵՐԿԻՐ

Պատանիների նկարչական գործերը մրցանակ են շահում

Մակեդոնիայում կայացած նկարչական 12-րդ միջազգային մրցույթին մասնակցել են 17 երկրների ներկայացուցիչներ՝ 1290 նկարներով, տեղեկացնում է «Կամք» օրաթերթի վերջին համարներից մեկը: Հայ համալսարանականների ընդհանուր միության կողմից մրցույթին ուղարկված հայ պատանիների 20 նկարներից 5-ը մաս են կազմել ներկայացված աշխատանքներին, որոնցից մեկը ոսկե երանգապնակ է շահել, իսկ երկրորդը գնահատվել է վկայագրով: ՀԸՄ միությունը 67 նկարներով մասնակցել է նաև Թուրքիայում կայացած ճապոնական հեռուստատեսության միջազգային ցուցահանդեսի 24-րդ շրջանին, որտեղ 4 գործ արժանացել է արծաթե եւ 4-ը՝ բրոնզե մեդալների: Այս տարի Հնդկաստանի Նյու Դելիում կայացած նկարչական միջազգային մրցույթին ուղարկված 12 նկարներից մեկը նույնպես մեդալ է շահել:

Ուղղում

Մեր թերթի երեկվա համարում «Կամք» թերթից արտատպած տեղեկատվության մեջ սխալ է սողոսկել. «Կառուս» ֆիլմի հեղինակը ոչ թե Հ. Մալյանն է, այլ Յ. Դովլաթյանը: Ներողություն ենք հայցում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՇԱԽՄԱՏԱՅԻՆ ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ

Ցտեսություն, Մոսկվա, ողջույն, Երևան

1996 թվականի համաշխարհային օլիմպիադան Երևանում

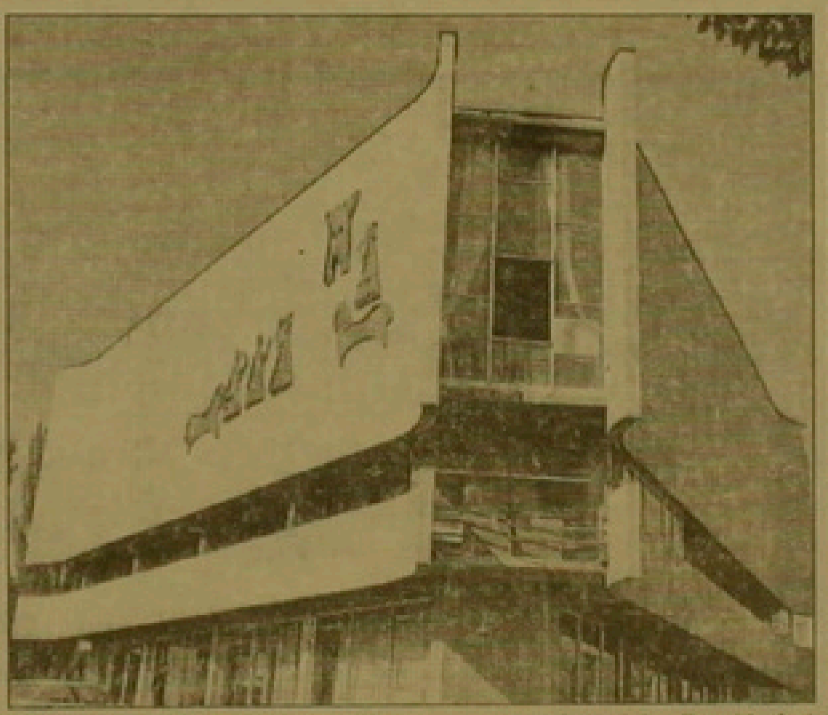

Մոսկվայում ավարտվեց շախմատի համաշխարհային օլիմպիադան: Ինչպես և Ֆիլիպիններում տեղի ունեցած նախորդ օլիմպիադայում, թե տղամարդկանց և թե կանանց մրցաշարերում հաղթողության հասան նույն թիմերը Ռուսաստանի տղամարդկանց առաջին և Վրաստանի կանանց հավաքականները: Տղամարդկանց մրցաշարում պայքարը մրցանակային տեղերի համար սկզբից մինչև վերջ անզիջում էր: Եվ փաստորեն միայն վերջին տուրը որոշեց մրցանակակիրներին:

Ռուսաստանի տղամարդկանց առաջին հավաքականը, եզրափակիչ երկու տուրում 8 հնարավորից վաստակելով 6.5 միավոր, կտրուկ պոկվեց առաջ և երկրորդ անգամ անընդմեջ դարձավ օլիմպիադայի չեմպիոն: Վերջին տուրում Կասպարովի թիմը ուժերը չափեց Գերմանիայի հավաքականի հետ և հաղթեց 3.5-0.5 հաշվով: Կարևոր նշանակություն ունեցավ նաև Բոսնիա Հերցեգովինա Բուլղարիա մրցախաղը, որը խաղաղ ելք ունեցավ (2-2): Հայաստանի հավաքականը եզրափակիչ տուրից առաջ լավ հնարավորություններ էր պահպանում բարձր տեղ գրավելու պատվավոր սանդղակում: Սակայն վերջին տուրի նրա մրցակիցը Իսրայելի հավաքականն էր, որը հավասար միավորներ ուներ Հայաստանի հավաքականի հետ, նույն խնդիրներն էր հետապնդում: Շախմատասերները գիտեն, որ այս երկրի հավաքականը կազմավորված է նախկին ԽՍՀՄ շախմատային դպրոցի փորձառու ներկայացուցիչներով: Հայաստանի թիմի առաջատար Ռաֆայել Վաղանյանը, ուժերը չափելով նախկին սանկտպետերբուրգցի, միջազգային գրոսմայստեր Լեոնիդ Յուդասինի հետ, որը Իսրայելի քաղաքացիություն է ստացել, և առաջին միավորը բերեց մեր թիմին: Սակայն հետո խաղացողները կարողացան հավասարեցնել հաշիվը, և հանդիպումն ավարտվեց ոչ-ոքի 2-2: Հայաստանի հավաքականին ընդամենը մեկ միավոր չբավականացրեց պատվավոր 5-րդ տեղը գրավելու համար: Եթե համեմատելու լինենք նախորդ օլիմպիադայի ելույթների հետ, բոլորն միանշանակ Հայաստանի հավաքականը տեխնիկական գործողություններով զգալի նահանջ ապրեց, գրավելով 13-րդ տեղը. սակայն, եթե հաշվի առնենք, որ մեր թիմը օլիմպիադայի ընթացքում գրեթե միշտ եղել է առաջատարների խմբում և միավորների աննշան տարբերությամբ է հետ մնացել, ապա այդ ամենը դրամատիկական է: Հայաստանի հավաքականում բացառիկ հաջող հանդես եկավ աշխարհի պատանիների նախկին չեմպիոն, միջազգային գրոսմայստեր Վլադիմիր Հակոբյանը:

Ահա համաշխարհային օլիմպիադայի տղամարդկանց մրցաշարի առաջատարների վերջնական դասավորությունը.

1.	Ռուսաստան 1	37,5
2.	Բոսնիա Հերցեգ.	35
3.	Ռուսաստան 2	34,5
4.	Անգլիա	34,5
5-7.	ԱՄՆ	34
	Հոլանդիա	34
	Բուլղարիա	34
8-12.	Ուկրաինա	33,5
	Հունգարիա	33,5
	Վրաստան	33,5
	Բելգիա	33,5
	Բելառուս	33,5
13.	Հայաստան	33
14.	Իսրայել	33

Կանանց մրցաշարում գերազանց հանդես եկավ Վրաստանի գրոսմայստերական թիմը, որը դեռ եզրափակիչ տուրից առաջ գործնականում ապահովել էր օլիմպիադայի չեմպիոնի կոչումը և Վերա Մենչիկի անվանման բաժակը հավաքականի հետ վերջին տուրում արագորեն ոչ-ոքի խաղաց (1.5-1.5): Երկրորդ տեղը բաժին հասավ ոչ պակաս ուժեղ կազմ ունեցող Հունգարիայի հավաքականին: Վերջին տուրում Չինաստանի հավաքականը աշխարհի չեմպիոնուհի Սե Ցզյունի գլխավորությամբ 1-2 հաշվով զիջեց Ուկրաինայի հավաքականին, սակայն առաջին անգամ դարձավ օլիմպիադայի բրոնզե մեդալակիր: Հայաստանի հավաքականը վերջին տուրում ուժերը չափեց Բելառուսի թիմի հետ և զիջեց 1-2 հաշվով: Մեր թիմին միակ հաղթական միավորը բերեց Էլինա Դանիելյանը, որը առավելության հասավ Զայեցի նկատմամբ: Պարտություններ կրեցին Լյուդմիլա Ասլանյանը և [illegible] Գրիգորյանը: Հայաստանի հավաքականը 22.5 միավորով գրավեց 26-րդ տեղը: Նախորդ օլիմպիադայի համեմատ, մեր թիմը երկու աստիճանով վեր բարձրացավ մրցաշարային աղյուսակում:

Կանանց մրցաշարի 10 ուժեղագույն հավաքականները.

1.	Վրաստան	32
2.	Հունգարիա	31
3.	Չինաստան	27
4.	Ռումինիա	27
5.	Ուկրաինա	25
6.	Անգլիա	24,5
7.	Էստոնիա	24,5
8.	Գերմանիա	24,5
9.	Բելառուս	24
10.	Բուլղարիա	24
26.	Հայաստան	22,5

Մենք խոստացել էինք ավելի մանրամասն պատմել, թե ինչպես ՖԻԴԵ-ի կոնգրեսում Երևանն ընտրվեց 1996 թ. համաշխարհային օլիմպիադայի մայրաքաղաք: Այդ օլիմպիադայի տեղեկություններին էինք սպասում շախմատային մեկնաբան Գագիկ Հովհաննիսյանից, որը վաղուց համագործակցում է «Ազգի» հետ և, ինչպես հայտնի է, ՖԻԴԵ-ի կոնգրեսում ընտրվել է տարածաշրջանային 5-րդ գոտու նախագահ և ՖԻԴԵ-ի կենտրոնական կոմիտեի անդամ: Հայաստանի շախմատային պատվիրակությունը երեկ ու երեկոյան Մոսկվայից վերադարձավ և երեկոյան: Տուն հանձնելուն դեռ, խմբագրություն զանգեց Գագիկ Հովհաննիսյանը: Առաջիկայում նա «Ազգի» էջերում մանրամասն կանդրադառնա օլիմպիադայի հետաքրքրություններին: Իսկ երեկ ահա թե ինչպիսի նորություններ հայտնեց. «Կոնգրեսի վերջին օրվա նիստը բացելով, ՖԻԴԵ-ի նախագահ Ֆլորենսիո Կամպոմանեսը ներկայացրեց Հայաստանի հայտը 1996թ. համաշխարհային օլիմպիադան Երևանում անցկացնելու համար: Նա հայտնեց, որ ինքն է Հայաստանում ծանոթացել է Երևանի պայմաններին և հանդիպել է ՀՀ նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանին: Կամպոմանեսը ասաց, որ Հայաստանը կատարել է բոլոր պահանջները, որոնք անհրաժեշտ են օլիմպիադան կազմակերպելու համար, և ինքը համոզված է, որ Հայաստանն ի վիճակի է բարձր մակարդակով անցկացնել օլիմպիադան, որից հետո կոնգրեսը միաձայն քվեարկեց օլիմպիադան Երևանում անցկացնելու օգտին: Հայաստանի իշխանությունների անունից շնորհակալական խոսքով հանդես եկավ Ռուսաստանի Դաշնությունում Հայաստանի դեսպան Յուրի Մկրտումյանը: Ուշագրավ է, որ որոշումն ընդունելուց հետո Ադրբեջանի պատվիրակն առաջարկեց հետաձգել հարցի քննարկումը: Բայց անմիջապես Հայաստանի օգտին անվերապահորեն արտահայտվեցին հարավսլավացի գրոսմայստեր Սվետոզար Գլիգորիչը, Իսրայելի ներկայացուցիչ Ա. Գելֆերը, ՖԻԴԵ-ի նախագահության թեկնածուներ Բաշար Քուաթլին (Ֆրանսիա), Ժոակիմ Դուրաոն (Պորտուգալիա), Գեորգիոս Մակրոպուլոսը (Հունաստան): Կոնգրեսի մասնակիցները բուռն ծափահարություններով ընդունեցին շախմատի համաշխարհային օլիմպիադան 1996 թ. Հայաստանի մայրաքաղաք Երևանում անցկացնելու որոշումը:

Երկարատև ճնշումներից հետո ՖԻԴԵ-ի նոր նախագահի պաշտոնի համար մնացին Ֆլորենսիո Կամպոմանեսի և Բաշար Քուաթլիի թեկնածությունները: Դուրաոն և Մակրոպուլոսը իրենց թեկնածությունները հանեցին: Կամպոմանեսը ստացավ 79, Քուաթլին 65 ձայն: Այսպիսով, Ֆլորենսիո Կամպոմանեսը, որն իր պաշտոնը վարում է 1982 թ-ից 4-րդ անգամ անընդմեջ ընտրվեց ՖԻԴԵ-ի ղեկավար»:

ԵՎՐՈՊԱ-96

Պատանի հայ ֆուտբոլիստների մրցակիցները հայտնի են

Դեկտեմբերի 15-ին Շվեյցարիայում տեղի ունեցավ ֆուտբոլի Եվրոպայի 1995-96 թթ. պատանիների առաջնության մասնակից թիմերի վիճակահանությունը:

Բեռն քաղաքից ֆաքսով Հայաստանի ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար Էդին Բաղդասը «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին հայտնեց, որ Հայաստանի հավաքականն ընդգրկվել է առաջին ենթախմբում և եզրափակիչ ուղեգիրը վիճարկելու է գալիք տարի հանդիպելով Մալթայի, Հարավսլավիայի և Շվեյցարիայի թիմերի հետ:

16 տարեկանների նախնական մրցափուլին մասնակցելու հայտ էին ներկայացրել 45 ազգային ֆեդերացիաներ: Թիմերը բաժանվել են 15 ենթախմբերի: Հաղթողները իրավունք կստանան 1996 թ. հանդես գալ Ավստրիայում կայանալիք եզրափակիչ խաղերին:

Նույնանման կարգով Եվրոպայի չեմպիոնի կոչման համար մրցելու են նաև 18 տարեկան ֆուտբոլիստները: Հայաստանի հավաքականը իններորդ ենթախմբում հանդիպելու է Կիպրոսի և Հոլանդիայի հավաքականների հետ:

ԹԵՆԻՍ

Ելցինի ներկայությունը եզրափակիչին պատահական չէր

Ռուսաստանն առաջին անգամ իր պատմության ընթացքում իրավունք ստացավ հանդես գալու «Դեյվիսի գավաթի» եզրափակիչում, որը համարվում է թենիսի աշխարհի թիմային ոչ պաշտոնական առաջնություն ազգային հավաքականների միջև: Արդեն հայտնի է, որ վճռական այդ խաղում բացահայտ առավելությամբ հաղթեց ուժեղ կազմ ունեցող Շվեդիայի հավաքականը: Ռուսները եզրափակիչ այդ հանդիպմանը, որը տեղի ունեցավ Մոսկվայում, մեծ նշանակություն էին տվել և բացառիկ հանդիսություններ կազմակերպել, որը [illegible] փաստեր Ռուսաստանի նոր հանրապետության կարեւոր դերը նաեւ համաշխարհային մարզական կյանքում: Ամենեւին պատահական չէ, որ այդ եզրափակիչին ներկա էր նաեւ Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ Բորիս Ելցինը:

«Դեյվիսի գավաթը» խաղարկվում է 1982 թ.: Շվեդիան այդ հեղինակավոր մրցումներում բոլորից շատ՝ 4 հաղթանակ է տարել (1984թ, 1985թ, 1987թ եւ 1994թ.): ԱՄՆ-ի եւ Գերմանիայի հավաքականները հաղթողության են հասել 3-ական անգամ: Ավստրալիան գավաթին տիրել է 2 անգամ: Ֆրանսիան հաղթողության է հասել 1991 թ.: Չենք այս հինգ երկրների ներկայացուցիչներն են իշխում համաշխարհային թենիսում: Բայց նրանց արդեն սկսել են անհանգստացնել Ռուսաստանի, Ուկրաինայի եւ Խորվաթիայի թենիսիստները:

Գ. Ա.

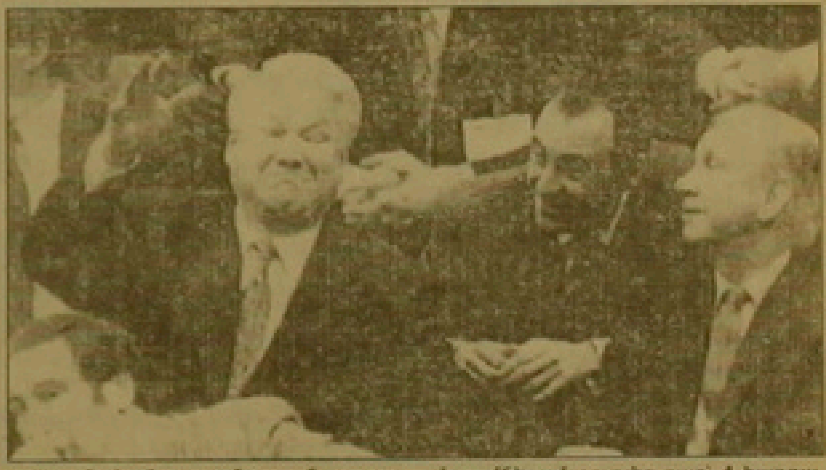

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

Թայսոնն ամենից շատ ատում է կանանց

ԳՐԻԳՈՐ [illegible]

Վաշինգտոն, [illegible]

Ամերիկյան «Ռինգ մագազին» ամսագրին տված հարցազրույցում ծանր քաշի բռնցքամարտի աշխարհի նախկին չեմպիոն Մայք Թայսոնը մեղադրում է դատա-

խազ Դեզիրեյա Վաշինգտոնին, որը երկրորդ տարի է, ինչ նրան նետել է բանտ. «Անցյալում կարծում էի, թե աշխարհում բոլոր մարդիկ բարի են, բայց հիմա անիծում եմ մարդկանց և ասում 99 տոկոսին», ասաց Թայսոնը:

Դատախազ Դեզիրեյա Վաշինգտոնի մասին Թայսոնը հետեւյալն ասաց. «Կարծում եմ, որ նա ճանաչվելու համար մի բան էր փնտրում, և նա եկավ իր անձնական սեւ հաղթանակը: Նա ուզում էր, որ ամենքն իմանան, որ կարողացել է Մայք Թայսոնին բանտ նետել»:

Թայսոնը հիմա ամենից շատ ատում է կանանց: Հիշեցնենք, որ նրան բանտարկեցին բռնաբարության մեղադրանքով. «Ես միշտ խնդիրներ եմ ունեցել կանանց հետ, և իմ հարաբերությունները փչացրել են ինձ ներկայացուցիչների հետ երբեք հաջող չեն եղել», հայտարարել Թայսոնը: Շատ մեկնաբանների, խոսքը սիրահարության մասին չէ, այլ բռնի ու ժամ սիրաբանության: Մայք Թայսոնն Ինդիանայի նահանգի Պլեյնֆիլդ քաղաքի բանտում ամեն օր վազում է 10-13 կմ: Հավանաբար 1995 թ. ազատվի նա այդ բանտից և վերսկսի բռնցքամարտը: «Ես չգիտեմ այսօրվա իմ մասին: Ամեն անգամ, երբ որեւէ մեկի հետ ընկերություն եմ արել, հուսախաբ եմ եղել և մենակ մնացել», հայտարարել Թայսոնը: Իր լավագույն տարիներին մենամարտերին շատ քչերն էին կարող դիմակայել նրա հարվածներին: Հիմա, երբ նախկին չեմպիոնը ազատությամբ է լցված դաժանության ցանկությամբ, կարելի է գուշակել այն բռնցքամարտիկներին, որոնք առաջին են ունենալու մենամարտել Մայք Թայսոնի հետ:

Կանայք, զգուշացեք Թայսոնի ատելությունից:

Բաժինը վարում է
[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

A STYLE

ORIGINAL DESIGN

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ

ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Մեր հասցեն՝ Երևան, Հանրապետության 47,
Հեռախոս՝ 581841

ՓՆՏՐՈՒՄ ԵՄ

Մեկ սենյականոց բնակարան քաղաքի կենտրոնում կամ մետրոյի «Բարեկամություն» և «Սասունցի Դավիթ» կայարանների շրջակայքում:

Զանգահարել՝
58.18.41, 63.71.66

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Աշոտ Տիգրանի Արամյանը, որը ծնվել է 1991 թ. մայիսի 13-ին, տառապում է ծանր հիվանդությամբ: Նրա բուժումը հնարավոր է միայն արտերկրում: Այդ նպատակով Հայխնայբանկի Երևան քաղաքի Սպանդարյան բաժանմունքի N 164608 հաշվում, կոդ՝ 370101608, հաշվի համարը՝ 600161001, բացվել է անձնական հաշիվ 114686:

Փոքրիկ Աշոտի կյանքի փրկությամբ մտահոգված մարդիկ կարող են իրենց նպաստը բերել այդ շնորհակալ գործին:

ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ

Երբ դուք կամենում եք լավ հանգստանալ կամ նույնքան լավ աշխատել, ձեռք բերեք Հայաստանի Գրողների միության Ծաղկաձորի ստեղծագործական տան ուղեգիր:

Տարվա բոլոր եղանակներին դուք կունենաք կենցաղային լիարժեք պայմաններ՝ լույս, տաք ջուր, համեղ ու բազմազան կերակրատեսակներ: Ձեր տրամադրության տակ կլինեն շոգեբաղնիքն ու լողավազանը, խաղասենյակները, կինոդահլիճը: Իսկ ձեզ հատկացված սենյակները հաճելիորեն աչք կշոյեն իրենց մաքրությամբ ու հարմարավետությամբ:

Գեղեցիկ բնաշխարհ, գեղեցիկ, բարեխնամ տուն: Հոգատար անձնակազմ և բարեկիրթ սպասարկում: 12 կամ 24 անմոռանալի օր: Գինը՝ պայմանագրային:

SARTARABAD
Company LTD

ՆՈՐ ՏԱՐՎԱՆ ԵՎ ԾՆՆԴՅԱՆ ՏՈՆԵՐԻՆ
ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆՔ ՀԱՃԵԼԻ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՂԻՂ ՉՎԵՐԹՈՎ
ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ

7 օրով, 3 աստղանի հյուրանոց, սնունդ, օրական 2 անգամ
14 օրով, առանց հյուրանոց.

Մուտքի վիզաների և փաստաթղթերի ձևակերպումը Մոսկվայում:

Հանրապետության հրապարակ, Նալբանդյան 20,
Տեղեկությունների համար զանգահարել 580632 հեռախոսով

LEVON TRAVEL

ARMENIAN AIRLINES

COLLABORATION

WORLDWIDE KLM NORTHWEST RELIABILITY

A LINK WITH THE WORLD THROUGH AMSTERDAM

YEREVAN-AMSTERDAM

EVERY SATURDAY

Los-Angeles · Buenos Aires · Sidney · Montreal · New-York · Paris · Rio de Janeiro · Melbourne · Frankfurt ·
Boston · Santiago · London · Chicago · San Paolo · Washington · Caracas · Detroit · San Francisco ·
Philadelphia · Berlin · Dallas · Bangkok · Madrid · Tokyo · Athens · Rome · Ottawa · Damascus · Lisbon ·

Trust in our 36 year-experience

LEVON TRAVEL 10 Sayat-Nova Ave., Tel. 7 (8852) 52-52-10, 52-52-84

A STYLE 58.18.41

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երևան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 1959. Տպաքանակը՝ 5000. Հանձնված է տպագրության 16. 12. 1994. Գինը՝ 25 դրամ

digitised by A.R.A.R.@